

ΠΙΕΡΙΑ ΤΟΠΟΣ ΧΩΡΙΣ ΑΝΕΜΟΓΕΝΝΗΤΡΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ & ΦΟΡΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΙΕΡΙΩΝ
ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΗΣ Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ "Ο ΤΟΠΟΣ ΜΟΥ"
ΚΑΠΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΑΠΟΨΕΙΣ

της
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΙΕΡΙΩΝ,
της ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΔΡΑΣΗΣ Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ «Ο ΤΟΠΟΣ ΜΟΥ»
και του ΚΑΠΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΑΜΚΕ

ΕΝΩΠΙΟΝ

Της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Κεντρικής Μακεδονίας της Γενικής Διεύθυνσης Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης, η οποία εδρεύει στην Θεσσαλονίκη, επί της οδού Στρωμνίτης 53.

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Της διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης επί της από Νοεμβρίου 2021 Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) υπό τον τίτλο «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας ισχύος 29,40 MW στη θέση "ΠΑΠΑ ΧΩΡΑΦΙΑ" ΔΕ Περίων, Δήμου Κατερίνης, ΠΕ Πιερίας και ΔΕ Μακεδονίδος, Δήμου Βέροιας, ΠΕ Ημαθίας Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας», την οποία υπέβαλλε η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία με την επωνυμία «AIRENERGY ΠΑΠΑ ΧΩΡΑΦΙΑ Ι.Κ.Ε.».

*****

I. Έννομο συμφέρον για την κατάθεση των Απόψεών μας.

Με την υπό διαβούλευση Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (εφεξής «Μ.Π.Ε.») σκοπείται η περιβαλλοντική αδειοδότηση ενός Αιολικού Πάρκου, ισχύος 29,4 MW, αποτελούμενο από επτά (7) τρίπτερες Ανεμογεννήτριες (Α/Γ) της κατασκευαστικής εταιρείας VESTAS (οι 5 τύπου V150 και οι 2 τύπου V117), ισχύος 4,2 MW η κάθε μία, με ύψος πυλώνα 142,00 μέτρα για τις 5 εξ αυτών και 91,5 μέτρα για τις άλλες 2, διάμετρο πτερωτής 150,00 μέτρα για τις 5 εξ αυτών και 117,00 μέτρα για τις άλλες 2, και συνολικό ύψος 217,00 μέτρα (=142,00 + 75,00) για τις 5 εξ αυτών και 150,00 μέτρα (91,50 + 58,50) για τις άλλες 2, σε μέσο υψόμετρο 1.400 μ., επί δασών και δασικών εκτάσεων συνολικού εμβαδού περί τα 88.127,35 τ.μ., σε απόσταση περίπου 1,00 χλμ από το Χιονοδρομικό Κέντρο του Ελατοχωρίου, 1,34 χλμ νοτιοανατολικά του οικισμού Ριζώματα, 3,32 χλμ βορειοδυτικά του οικισμού Ελατοχώρι και 3,57 χλμ ανατολικά του οικισμού Δάσκιο.

Λεδομένου ότι άπαντες εξ ημών τυγχάνουμε κάτοικοι και δημότες της ευρύτερης περιοχής του υπό κρίση έργου, έχουμε άμεσο και ενεστώς έννομο συμφέρον για την υποβολή των ώδε Απόψεων, λόγω της τοπικής σχέσης που θεμελιώνουμε, χωρίς να απαιτείται η επίκληση οποιασδήποτε αποκλειστικώς προσωπικής μας βλάβης (ΣτΕ Ολ 3920/2010, ΣτΕ Ολ 673/2010, ΣτΕ Ολ 1296/2011)..

II. Λόγοι απόρριψης της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. από την Διοίκηση.

1. Ανυπαρξία πρόβλεψης για την ασφαλή απομάκρυνση των πλεοναζόντων χωματισμών – Κίνδυνος ανατροπής της τοπιολογίας της περιοχής, καθώς και πρόκλησης ανεπανόρθωτων υλικών καταστροφών (ακόμα και απώλειας ανθρώπινων ζώων) σε περίπτωση έντονων βροχοπτώσεων (γεγονός απολύτως συνηθισμένο στην περιοχή).

Σύμφωνα με τον Πίνακα 27 της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. θα απαιτηθούν συνολικά εκσκαφές **100.729,70 κ.μ.** χώματος, ενώ οι επιχώσεις (η επαναχρησιμοποίηση δηλαδή των εκσκαφέντων) περιορίζονται στα **84.494,94 κ.μ.** χώματος.

Αυτό πολύ απλά σημαίνει ότι θα υπάρχει μία περίσσεια υλικών της τάξης (τουλάχιστον) των **16.234,76 κυβικών μέτρων**, για την ασφαλή απομάκρυνση των

οποίων δεν υπάρχει καμία σαφή και συγκεκριμένη πρόβλεψη, με πιο πιθανή κατάληξη την ανεξέλεγκτη απόθεσή τους στις πλαγιές της περιοχής με ανυπολόγιστα καταστροφικές συνέπειες και στο υδρολογικό της δίκτυο και στην γεωφυσική της ευστάθεια. Η «εναπόθεση» εξάλλου εκατοντάδων χιλιάδων κυβικών μέτρων φερτών υλικών (χώματος κ.λπ.) στις κάθετες πλαγιές των ορεινών όγκων της περιοχής, ευνοήτως καθιστά απολύτως υπαρκτό τον κίνδυνο ανεπανόρθωτων υλικών καταστροφών (ακόμα και απώλειας ανθρώπινων ζώων) στους γειτονικούς (σε απόσταση αναπνοής) οικισμούς, αλλά και στο εγγύτατο Χιονοδρομικό Κέντρο Ελατοχωρίου, λόγω των έντονων βροχοπτώσεων που επικρατούν στην περιοχή, όπως επιβεβαιώνεται και από την ίδια την Μ.Π.Ε. (σελ. 124-125). Άλλωστε, το φαινόμενο αυτό, ήτοι της παράσυρσης χιλιάδων κυβικών μέτρων φερτών υλικών λόγω ανθρωπογενών παρεμβάσεων ή πυρκαγιών σε ορεινούς όγκους πλησίον οικισμών με καταστροφικά αποτελέσματα, έχει πλειστάκις το τελευταίο χρονικό διάστημα επισυμβεί στην χώρα μας (βλ. Μάνδρα, Καρδίτσα, Εύβοια κ.λπ.).

Ωστόσο, καμία σχετική πρόβλεψη δεν υπάρχει στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε., εξ ου και η Υπηρεσία σας δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή της.

2. Αντίθεση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. στις προβλέψεις της υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.¹ σε συνδυασμό με σειρά διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

2.1. Παραβίαση της παρ. 8.5. «Φυσικό περιβάλλον», του Κεφ. 8 «Υφιστάμενη Κατάσταση του περιβάλλοντος», του Παραρτήματος 2².

Στην εν λόγω παρ. 8.5. του Παραρτήματος 2 προβλέπονται τα εξής:

(α) «αναφέρονται τα γενικά στοιχεία σχετικά με τις ιδιότητες, τη μορφή και την κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, απεικονίζοντας τις σχετικές πληροφορίες σε κατάλληλους χάρτες σε συνδυασμό με τη θέση του έργου.

---

¹ «Εξειδίκευση των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με αρ. 1958/2012 (Β 21) όπως ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4014/2011 (Α 209), καθώς και κάθε άλλης σχετικής λεπτομέρειας.», (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 135/27.1.2014)

² της υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.

Ανάλογα με την περιοχή μελέτης και τις αναμενόμενες επιδράσεις του έργου ή της δραστηριότητας εντοπίζονται και παρουσιάζονται στοιχεία για το φυσικό περιβάλλον, όπως ιδίως στοιχεία της χλωρίδας και της πανίδας (περιλαμβανόμενων κατά περίπτωση στοιχείων για την ορνιθοπανίδα ή την ιχθυοπανίδα), της οικολογικής διάρθρωσης της περιοχής μελέτης, των οικοσυστημικών λειτουργιών και υπηρεσιών κ.λπ...».

(β) «Στις περιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων...που προτείνονται προς υλοποίηση εκτός περιοχών του δικτύου Natura 2000 αλλά κρίνεται ότι η υλοποίησή τους είναι δυνατόν να επηρεάσει τις περιοχές αυτές, **η αξιολόγηση της ακεραιότητας της περιοχής του δικτύου Natura 2000 σε σχέση με τους στόχους διατήρησης των συγκεκριμένων περιοχών διεξάγεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Παράρτημα 3.2.2.**».

(γ) «Χρησιμοποιείται, όπου υπάρχει, κατάλληλη τεκμηρίωση, όπως ιδίως οι πράξεις χαρακτηρισμού, οι κυρωμένοι δασικοί χάρτες ή άλλες διοικητικές πράξεις που αφορούν άμεσα ή έμμεσα σε υπαγωγή ή μη της έκτασης στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας».

(δ) «Προσδιορίζονται τα είδη φυτών και ζώων (πλην των όσων ήδη αναφέρθηκαν στις ενότητες 8.5.1, 8.5.2 και 8.5.3) που κυριαρχούν στα φυσικά ενδιαίτηματα της έκτασης, αυτών που ρυθμίζουν την οικολογική ισορροπία καθώς και αυτών που χαρακτηρίζονται από τη νομοθεσία της Ελλάδας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από διεθνείς συμφωνίες ή συμβάσεις που έχει επικυρώσει η χώρα μας ως σπάνια ή απειλούμενα με εξαφάνιση».

(ε) «Εντοπίζονται και περιγράφονται οι συντελεστές του φυσικού περιβάλλοντος από τους οποίους εξαρτάται η διατήρηση των πληθυσμιακών επιπέδων των παραπάνω φυτών και ζώων, της έκτασης και ευρωστίας των φυσικών ή ημι-φυσικών ενδιαιτημάτων, καθώς και της ισορροπίας μεταξύ τους.».

(στ) «Αξιολογείται με ποιοτικά κριτήρια η σημασία της περιοχής μελέτης για τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας στο ευρύτερο γεωγραφικό πλαίσιο».

Πλην όμως και σε αντίθεση με τα ανωτέρω, στο οικείο κεφάλαιο της Μ.Π.Ε. ο φορέας του έργου αφιερώνει 10 μόνο γραμμές (σε σύνολο 400 και πλέον σελίδων όλης της Μ.Π.Ε. και των Παραρτημάτων της) για την χλωρίδα και την πανίδα και μάλιστα ούτε καν της περιοχής εγκατάστασης, αλλά γενικά των ειδών της πανίδας που συναντώνται στην γειτνιάζουσα περιοχή Natura 2000 και στην Ειδική Ζώνη

Διατήρησης (ΕΖΔ) με την κωδική ονομασία «GR1250002 – Πιέρια Ορη» τα όρια της οποίας απαντώνται 3,4 km περίπου από την πλησιέστερη Α/Γ του Α/Π.

Αξιοσημείωτο δε και συγχρόνως επιβεβαιωτικό της πρόδηλης έλλειψης επιστημονικής αρτιότητας και εγκυρότητας της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. τυγχάνει το γεγονός ότι ο φορέας του έργου δεν κάνει την παραμικρή μνεία (έστω τηλεγραφικά) των ειδών της ορνιθοπανίδας της περιοχής εγκατάστασης. Ως εάν τα πουλιά να εξαφανίστηκαν δια μαγείας από την περιοχή για τις ανάγκες εκπόνησης της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

Ο φορέας του έργου, δηλαδή, προβαίνει σε μία όλως γενικόλογη αναφορά των ειδών χλωρίδας που εντοπίζονται στο ευρύτερο διακατεχόμενο δάσος των Ριζωμάτων και των ειδών πανίδας που εντοπίζονται στην ως άνω ΕΖΔ, **χωρίς να αναφέρει το παραμικρό** για τα είδη χλωρίδας, πανίδας και ορνιθοπανίδας που υφίστανται, διαβιούν, ευδοκιμούν και κυριαρχούν **στα φυσικά ενδιαίτηματα της συγκεκριμένης περιοχής μελέτης**, εκεί δηλαδή όπου προτείνεται να υλοποιηθεί το υπό κρίση Α/Π αλλά και τα συνοδά αυτού έργα οδοποιίας και διασύνδεσης, με αποτέλεσμα να μην λαμβάνει χώρα η δέουσα αξιολόγηση της σημασίας της περιοχής μελέτης για τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας στο ευρύτερο γεωγραφικό πλαίσιο που αυτή εντάσσεται.

Μάλιστα, η Μ.Π.Ε. δεν διαλαμβάνει το παραμικρό σχετικά με τα χαρακτηριστικά και κυρίως με τις επιπτώσεις του σχεδιαζόμενου έργου αναφορικά με τα κάτωθι σπάνια και κινδυνεύοντα είδη πανίδας, τα οποία εντελώς μονολεκτικά αναφέρει ότι διαβιούν στην επίμαχη περιοχή εγκατάστασης και δη:

(α) το χειρόπτερο *Barbastella barbastellus*, παρότι αυτό περιλαμβάνεται στο Παράρτημα II της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α.³

(β) τα κολεόπτερα *Cerambyx cerdo* και *Osmoderma eremita*, παρότι αυτά περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α.

(γ) το ορθόπτερο *Paracaloptenus caloptenoides*, παρότι αυτό περιλαμβάνεται στο Παράρτημα II της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α.

---

³ «Τροποποίηση των υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'1289) και υπ' αριθμ 29459/1510/2005 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'992), σε συμμόρφωση με διατάξεις της οδηγίας 2006/105 του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 645/11.4.2008)

(δ) τον Λύκο (*Canis lupus*), παρότι αυτός περιλαμβάνεται στο Παράρτημα II της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α.

(ε) την αγριόγατα *Felis silvestris*, παρότι αυτή περιλαμβάνεται στο Παράρτημα IV της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α.

(στ) την βίδρα (*Lutra lutra*), παρότι αυτή περιλαμβάνεται στο Παράρτημα IV της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α.

(ζ) το αμφίβιο *Bombina variegata*, παρότι αυτό περιλαμβάνεται στο Παράρτημα IV της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α.

(η) την χελώνα *Testudo hermanni*, παρότι αυτή περιλαμβάνεται στο Παράρτημα IV της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α.

Σύμφωνα, όμως, με την υπ' αριθ. 33318/3028 από 11.12.1998 Κ.Υ.Α., «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιατημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.» (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 1289/28.12.1998), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, το σύνολο των ανωτέρω ειδών αποτελούν «είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος», τα οποία:

α) διατρέχουν κίνδυνο, με εξαίρεση τα είδη εκείνα των οποίων η περιοχή της φυσικής κατανομής τους εκτείνεται οριακά μόνον στο προαναφερόμενο έδαφος και τα οποία δεν διατρέχουν κίνδυνο ούτε είναι ευπρόσβλητα στην περιοχή του δυτικού παλαιοαρκτικού, ή

β) είναι ευπρόσβλητα, δηλαδή πιθανολογείται ότι στο προσεχές μέλλον ενδέχεται να περιληφθούν στην κατηγορία των ειδών που διατρέχουν κίνδυνο, εφόσον εξακολουθήσουν να υπάρχουν οι παράγοντες που δημιουργούν αυτόν τον κίνδυνο, ή

γ) είναι σπάνια, δηλαδή οι πληθυσμοί τους είναι ολιγάριθμοι και μολονότι δεν διστρέχουν επί του παρόντος κίνδυνο ούτε είναι ευπρόσβλητα, υπάρχει κίνδυνος να καταστούν. Τα είδη αυτά ευρίσκονται σε γεωγραφικές περιοχές μικρές ή αραιά διασκορπισμένες σε μία μεγαλύτερη έκταση, ή

δ) είναι ενδημικά και απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή, λόγω της ιδιομορφίας του οικοτόπου τους ή/και των ενδεχόμενων επιπτώσεων που μπορεί να έχει η εκμετάλλευσή τους στην κατάσταση της διατήρησής τους.» (άρθρο 2 περ. ζ).

Όσα δε εξ αυτών περιλαμβάνονται στο ανωτέρω Παράρτημα II συνιστούν «είδη προτεραιότητας» «για τη διατήρηση των οποίων η Κοινότητα φέρει ιδιαίτερη ευθύνη λόγω του μεγέθους του τμήματος της περιοχής της φυσικής τους κατανομής» (άρθρο 2 περ. η).

Πρόσθετα, ο φορέας του έργου, μολονότι συνομολογεί ότι το υπό κρίση έργο σχεδιάζεται να εγκατασταθεί σε Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ με κωδικό ΑΤ4011041), δεν αναφέρει το παραμικρό για τις ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά του εν λόγω ΤΙΦΚ. Παραλείπει σκοπίμως να αναφέρει ότι εντός του επίμαχου ΤΙΦΚ ευδοκιμούν σημαντικές φυτοκοινωνίες, σημαντικοί τύποι βλάστησης, σημαντικά είδη πανίδας και ενδημικά είδη, καθώς και ότι ένας από τους μεγαλύτερους κινδύνους για την διατήρηση της ιδιοσυστασίας του είναι η διάνοιξη νέων δρόμων, όπως εξάλλου προκύπτει από την Βάση Δεδομένων για τα ΤΙΦΚ «Φιλότης» (<https://filotis.itia.ntua.gr/biotopes/c/AT4011041/>).

Με άλλα λόγια, ο φορέας του έργου, ενώ «σπαταλάει» 400 περίπου σελίδες για να αναμασήσει εν πολλοίς τα ίδια και τα ίδια (ήτοι κοινοτυπίες και γενικολογίες που έχουν αντληθεί υπό μορφή copy-paste από άλλες Μελέτες και δημοσιεύσεις), σκοπίμως και απολύτως συνειδητά αρνείται να συμμορφωθεί με την πλέον πρωταρχική υποχρέωση κάθε Μ.Π.Ε. ήτοι την πραγματική παρουσίαση των ιδιοτήτων και των χαρακτηριστικών των ειδών της χλωρίδας, της πανίδας και της ορνιθοπανίδας (την οποία δεν αναφέρει καν), του φυσικού δηλαδή περιβάλλοντος, της εκάστοτε περιοχής εγκατάστασης, η οποία έχει μάλιστα αναγορευθεί σε Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, και την εν συνεχεία ουσιαστική αξιολόγηση των επιπτώσεων του εκάστοτε έργου επ' αυτού.

Εν ολίγοις, ο φορέας του έργου «προτιμά» να παραθέσει ένα σωρό κοινοτυπίες και αέναες επαναλήψεις άσχετων στοιχείων και δεδομένων, για να «γεμίσει» τις εκατοντάδες σελίδες της Μ.Π.Ε. (ως εάν η επάρκεια κάθε Μ.Π.Ε. «μετριέται» στη βάση των σελίδων της), παρά να αναφερθεί και να αξιολογήσει αυτό που είναι το ζητούμενο, δηλαδή τις Επιπτώσεις του υπό κρίση Α/Π στο προστατευόμενο φυσικό περιβάλλον της περιοχή εγκατάστασης. Το άκρον άωτον της διαστρέβλωσης, της παραπειστικότητας, αλλά της ενδόμυχης πίστης του φορέα του έργου ότι τελικά θα «ξεγελάσει» τις αρμόδιες αρχές και θα πετύχει την έκδοση της σκοπούμενης Α.Ε.Π.Ο. Πλανάται ωστόσο πλάνη οικτρά, καθώς οι εποχές που οι αρμόδιες δασικές και περιβαλλοντικές υπηρεσίες αντιμετώπιζαν ως κάτι πρωτόγνωρο και θεσμικά σχεδόν επιβεβλημένο την εγκατάσταση αιολικών μονάδων, έχουν παρέλθει ανεπιστρεπτί και πλέον διαθέτουν και την εμπειρία και την εντιμότητα να τιμήσουν το λειτούργημά τους, προασπίζοντας στην πράξη το περιβάλλον.

Κατά συνέπεια, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για το λόγο αυτό.

2.2. Παραβίαση της παρ. 5.2. του Παραρτήματος 4.1., «Έργα χερσαίων και εναέριων μεταφορών»⁴.

Δεδομένου ότι δια της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. προτείνεται η διάνοιξη νέας οδοποιίας μήκους **5.180,77 μέτρων**, σύμφωνα με την εν λόγω παρ. 5.2., θα έπρεπε στην ενότητα 8.4 «Γεωλογικά, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά» της Μ.Π.Ε. να **αναλύονται επιπροσθέτως οι γεωτεχνικές και γεωμηχανικές ιδιότητες του εδάφους στη ζώνη κατάληψης του έργου**, καθώς με τα προτεινόμενα έργα οδοποιίας επηρεάζεται η κλίση των πρανών στα ορύγματα και επιχώματα ή οι ανάγκες πρόσθετης στήριξης (αντίβαρα από χώμα κ.ά.), όπως ρητώς συνομολογεί και ο ίδιος ο φορέας του έργου.

Καμία όμως τέτοια ανάλυση δεν παρατίθεται στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε., εξ ου και η αρμόδια αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή της και για τον λόγο αυτό.

2.3. Σκόπιμη παράλειψη της περιγραφής των χαρακτηριστικών των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων των περιοχών υλοποίησης του κυρίως έργου αλλά και των συνοδών έργων της οδοποιίας πρόσβασης και (φυσικά) των εκτιμώμενων επιπτώσεων του υπό κρίση έργου ως προς αυτά.

2.3.1. Ως προς τα επιφανειακά ύδατα.

Στην παρ. 8.13.2., «Επιφανειακά ύδατα» του Παραρτήματος 2⁵ προβλέπεται ότι η εκάστοτε Μ.Π.Ε. θα πρέπει να περιέχει:

«8.13.2.1. Περιγραφή του επιφανειακού φυσικού ή τεχνητού υδρογραφικού δικτύου στην περιοχή μελέτης, με ειδική αναφορά στις λεκάνες απορροής, στις πηγές, σε αποδέκτες, στους συντελεστές κατείσδυσης και σε άλλα χαρακτηριστικά που επιδρούν καθοριστικά στη μορφή του δικτύου

8.13.2.11. Περιγραφή των υφισταμένων χρήσεων, θεσμοθετημένων και πραγματικών, των επιφανειακών υδατικών πόρων

8.13.2.11.1. Παρουσίαση των διαθέσιμων ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων στις κύριες ροές και στα ύδατα που επηρεάζονται από το έργο ή τη δραστηριότητα.

⁴ της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.

⁵ της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.

8.13.2.iv. Διαθέσιμες διαχρονικές μεταβολές και τάσεις εξέλιξης της ποιότητας και ποσότητας των επιφανειακών υδάτων»

Πλην όμως, σε ευθεία αντίθεση με τα ανωτέρω, στην οικεία παράγραφο της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.⁶ απουσιάζει εντελώς η περιγραφή των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών και των ιδιοτήτων του υδρογραφικού δικτύου, του υδατικού δυναμικού, των μόνιμων και περιοδικών υδατοροών, καθώς και εν γένει των επιφανειακών υδάτων των περιοχών υλοποίησης του κυρίως έργου αλλά και των συνοδών έργων της οδοποιίας (εσωτερικής και πρόσβασης).

Μάλιστα, ο φορέας δεν μπαίνει καν στον κόπο να παραθέσει έστω σε μορφή πίνακα τα επιφανειακά υδάτινα σώματα της περιοχής εγκατάστασης, πολλώ δε μάλλον να αναφέρει τις ιδιότητές τους, αρκούμενος απλά να «αυτο-επιβεβαιώσει» ότι το υπό κρίση έργο είναι «πλήρως συμβατό με τις προβλέψεις του Σχεδίου Διαχείρισης Υδάτων και τις λοιπές κανονιστικές διατάξεις». Τίποτα άλλο. Μόνο αυτή την φράση παραθέτει σχετικά ο φορέας του έργου και θεωρεί ότι «καθάρισε» με την ως άνω υποχρέωσή του.

Έτσι όμως, παραβιάζεται και η παρ. 9.13.2., «Ως προς τις επιπτώσεις στα επιφανειακά ύδατα» του Παραρτήματος 2, σύμφωνα με την οποία:

«9.13.2.1. Εκτιμώνται οι επιπτώσεις του έργου στο υδρογραφικό δίκτυο, όπως αυτές προκύπτουν από άμεσες παρεμβάσεις (διευθετήσεις, γεφυρώσεις, υδροληψίες κ.ά.) και έμμεσες μεταβολές (αφαίρεση βλάστησης από παρόχθιες ζώνες ή από σημαντικές εκτάσεις της λεκάνης απορροής κ.λπ.)

9.13.2.11. Εκτιμώνται οι επιπτώσεις στη διαθεσιμότητα υδατικού δυναμικού και στις ενδεχόμενες εποχικές μεταβολές της, για την τροφοδοσία των υφιστάμενων χρήσεων μετά την υλοποίηση του έργου

9.13.2.11.1. Εκτιμώνται οι μεταβολές που αναμένονται λόγω του έργου στα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των επηρεαζόμενων μόνιμων και περιοδικών υδατοροών

9.13.2.iv. Προσεγγίζεται η επίδραση του έργου ή της δραστηριότητας στις τάσεις μελλοντικής εξέλιξης της ποιότητας και ποσότητας των επιφανειακών υδάτων»,

Από τη στιγμή, δηλαδή, που στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. δεν παρατίθεται κανένα από τα ως άνω προαπαιτούμενα στοιχεία των επιφανειακών υδάτων (**ούτε καν σε μορφή απλής αναφοράς**) που βρίσκονται πλησίον της περιοχής υλοποίησης

---

⁶ βλ. σελ. 183 επ. της Μ.Π.Ε.

του έργου, είναι αυτονόητο ότι δεν λαμβάνει χώρα ούτε και η αναγκαία αξιολόγηση - εκτίμηση των επιπτώσεών του ως προς αυτά, όπως αποδεικνύεται, άλλωστε, και από το οικείο κεφάλαιο αυτής⁷, όπου το μόνο που αρκείται ο φορέας να αναφέρει όλως γενικά και αόριστα είναι ότι:

«Η κατασκευή του ΑΠ δεν θα επιφέρει καμία επίπτωση στην ροή των όμβριων βρόχινων υδάτων και στις οδούς αποστράγγισης...».

Ενώ δηλαδή είναι απολύτως προφανές ότι θα υπάρξουν επιπτώσεις στα ύδατα της περιοχής σχετιζόμενες άμεσα με τα χιλιάδες κυβικά μέτρα χώματος που θα εκσκαφούν και εν τέλει θα «περισσέψουν» από τις εργασίες εγκατάστασης, απορριπτόμενα στη συνέχεια ανεξέλεγκτα στις πλαγιές των κάθετων ορεινών όγκων, με τους προαναφερθέντες σημαντικότερους κινδύνους για την ασφάλεια των περιουσιών και των ζωών των κατοίκων των γειτονικών οικισμών, ο φορέας του έργου απαξίζει προκλητικά ως προς την παρουσίαση και την αξιολόγησή τους.

Αποδεικνύεται, λοιπόν, έτι μία φορά ότι, πέραν όλων των άλλων, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. στερείται της δέουσας επιστημονικής θεμελίωσης και τεκμηρίωσης, εξ ου και **αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή της.**

2.3.2. Ως προς τα υπόγεια ύδατα.

Στην παρ. 8.13.3., «Υπόγεια ύδατα» του Παραρτήματος 2 προβλέπεται ότι η εκάστοτε Μ.Π.Ε. θα πρέπει να περιέχει::

«8.13.3.1. Περιγραφή των υδρογεωλογικών χαρακτηριστικών της περιοχής μελέτης με στοιχεία που αφορούν την έκταση και τα όρια της υδρολογικής και υδρογεωλογικής λεκάνης, τους συντελεστές εμπλουτισμού, το συνολικό όγκο υδατικών αποθεμάτων, τις αναμενόμενες στάθμες και τα σημεία εκφόρτισης του υπόγειου υδροφορέα

8.13.3.11. Περιγραφή των υφισταμένων χρήσεων, θεσμοθετημένων και πραγματικών, των υπόγειων υδατικών πόρων

8.13.3.11.1. Παρουσίαση των διαθέσιμων ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων στους κύριους υπόγειους υδροφορείς, καθώς και σε όσους επηρεάζονται από το έργο ή τη δραστηριότητα

---

⁷ βλ. σελ. 199 επ. της Μ.Π.Ε.

8.13.3.iv. Διαθέσιμες διαχρονικές μεταβολές και τάσεις εξέλιξης της ποιότητας και ποσότητας των υπόγειων υδάτων.»

Ωστόσο, σε ευθεία αντίθεση με τα ανωτέρω, στην οικεία παράγραφο της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.⁸ απουσιάζει εντελώς η περιγραφή των υφισταμένων χρήσεων, θεσμοθετημένων και πραγματικών, των υπόγειων υδατικών πόρων, των διαθέσιμων ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων των κύριων υπόγειων υδροφορέων και εν γένει των υδρογεωλογικών χαρακτηριστικών και ιδιοτήτων των υπόγειων υδάτων των περιοχών υλοποίησης των συνοδών έργων της οδοποιίας πρόσβασης.

Τουναντίον, ο φορέας δεν μπαίνει καν στον κόπο να παραθέσει έστω σε μορφή πίνακα τα υπόγεια υδατικά συστήματα της περιοχής εγκατάστασης, πολλώ δε μάλλον να αναφέρει τις ιδιότητές τους, αρκούμενος απλά να «αυτο-επιβεβαιώσει» ότι το υπό κρίση έργο είναι «πλήρως συμβατό με τις προβλέψεις του Σχεδίου Διαχείρισης Υδάτων και τις λοιπές κανονιστικές διατάξεις». Τίποτα άλλο. Μόνο αυτή την φράση παραθέτει σχετικά ο φορέας του έργου και θεωρεί ότι «καθάρισε» με την ως άνω υποχρέωσή του.

Έτσι, όμως παραβιάζεται περαιτέρω και η παρ. 9.13.3., «Ως προς τις επιπτώσεις στα υπόγεια ύδατα» του Παραρτήματος 2, σύμφωνα με την οποία:

«9.13.3.1. Περιγράφεται η συσχέτιση των φάσεων κατασκευής και λειτουργίας του έργου με την υδρογεωλογία της περιοχής επιρροής του, εστιάζοντας κυρίως στον υποκείμενο υδροφορέα ή/και στις ροές τροφοδοσίας του

9.13.3.11. Ο βαθμός ανάλυσης της εκτίμησης των επιπτώσεων στα υπόγεια ύδατα θα πρέπει να είναι ανάλογος με το βαθμό της παραπάνω συσχέτισης

9.13.3.11.1. Εκτιμώνται οι επιπτώσεις στη στάθμη των επηρεαζόμενων υδροφορέων (υποκείμενου και κατάντη) και υπολογίζεται η διαθεσιμότητα υπόγειων υδάτων, με τις ενδεχόμενες εποχικές μεταβολές της, για την τροφοδοσία των υφιστάμενων χρήσεων μετά την υλοποίηση του έργου

9.13.3.iv. Εκτιμώνται οι μεταβολές που αναμένονται λόγω του έργου στα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επηρεαζόμενων υπόγειων υδάτων

9.13.3.v.. Προσεγγίζεται η επίδραση του έργου ή της δραστηριότητας στις τάσεις μελλοντικής εξέλιξης της ποιότητας και ποσότητας των υπόγειων υδάτων».

Από τη στιγμή, δηλαδή, που στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. δεν παρατίθεται κανένα από τα ως άνω προαπαιτούμενα στοιχεία των υπόγειων υδάτων **(ούτε καν σε**

---

⁸ βλ. σελ. 183 επ. της Μ.Π.Ε.

μορφή απλής αναφοράς) της περιοχής υλοποίησης του υπό κρίση έργου είναι αυτονόητο ότι δεν λαμβάνει χώρα ούτε και η αναγκαία αξιολόγηση - εκτίμηση των επιπτώσεων ως προς αυτά, όπως αποδεικνύεται, άλλωστε, και από το οικείο κεφάλαιο αυτής⁹, όπου το μόνο που αρκείται να αναφέρει όλως γενικά και αόριστα ο φορέας είναι ότι:

«Η κατασκευή του ΑΠ δεν θα επιφέρει καμία επίπτωση στην ροή των όμβριων βρόχινων υδάτων και στις οδούς αποστράγγισης...».

Ενώ δηλαδή είναι απολύτως προφανές ότι θα υπάρξουν επιπτώσεις και στα υπόγεια υδατικά συστήματα της περιοχής σχετιζόμενες άμεσα με τα χιλιάδες κυβικά μέτρα χώματος που θα εκσκαφούν διαταράσσοντας έτσι το υπόγειο υδρογραφικό δίκτυο, ο φορέας του έργου απαξιεί προκλητικά ως προς την παρουσίαση και την αξιολόγησή τους.

Αποδεικνύεται, λοιπόν, έτι μία φορά ότι, πέραν όλων των άλλων, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. πάσχει επιστημονικής θεμελίωσης και τεκμηρίωσης, εξ ου και αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή της.

2.4. Ανυπαρξία πραγματικής και ουσιαστικής εκτίμησης των συνεργιστικών – σωρευτικών επιπτώσεων του σχεδιαζόμενου έργου.

Στο Κεφ. 4, «Στόχος και σκοπιμότητα υλοποίησης του έργου ή της δραστηριότητας – ευρύτερες συσχετίσεις», παρ. 4.4., «Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα» του Παραρτήματος 2¹⁰, προβλέπεται ότι θα πρέπει να:

«Αναφέρονται και συσχετίζονται με το εξεταζόμενο έργο ή δραστηριότητα παρόμοια ή άλλα έργα και δραστηριότητες (υφιστάμενα ή υπό κατασκευή) της περιοχής ως προς την συμπληρωματικότητα, την συμβατότητα ή μη, την σωρευτικότητα κ.λπ.».

Στο δε Κεφ. 9, «Εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων» ορίζεται ότι θα πρέπει να εκτιμάται και αξιολογείται η:

«...9.1.7. Συνεργιστική ή αθροιστική δράση με άλλες επιπτώσεις από το ίδιο το έργο ή από άλλα έργα ή δραστηριότητες που έχουν αναπτυχθεί ή έχουν περιβαλλοντικά αδειοδοτηθεί στην περιοχή...».

⁹ βλ. σελ. 199 επ. της Μ.Π.Ε.

¹⁰ της υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.

Πλην όμως και σε ευθεία αντίθεση με τις ανωτέρω προβλέψεις, ο φορέας σκοπίμως αρνείται να προβεί στη δέουσα εκτίμηση των συνεργιστικών – σωρευτικών επιπτώσεων του σχεδιαζόμενου έργου, παραλείποντας συνειδητά να αναφέρει τα χαρακτηριστικά (μέγεθος ισχύος, αριθμός ανεμογεννητριών, εμβαδόν προς κατάληψη εκτάσεων, μήκος και επιφάνεια κατάληψης της προς διάνοιξη οδοποιίας) του συνόλου των Αιολικών Πάρκων καθώς και των λοιπών μονάδων Α.Π.Ε. που έχουν αδειοδοτηθεί να εγκατασταθούν στην ευρύτερη υπό κρίση περιοχή, η οποία τυγχάνει και Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους.

Το μόνο που με περισσό κυνισμό και προκλητικότητα αρκείται να κάνει είναι να παραθέσει στο Κεφάλαιο 4.4. «*Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα*» της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. έναν Πίνακα με τα υπόλοιπα αδειοδοτημένα έργα στην εγγύς περιοχή, χωρίς όμως να προβαίνει στην παραμικρή αξιολόγηση των σωρευτικών – συνεργιστικών επιπτώσεών τους.

Δεν αναφέρει, δηλαδή, πόσες Α/Γ, πόσα χιλιόμετρα συνοδών έργων οδοποιίας έχουν αδειοδοτηθεί για να κατασκευαστούν και τελικά τι μέγεθος εκτάσεων δασικής γης όλα αυτά θα καταλάβουν εντός της ευρύτερης περιοχής, η οποία πέραν του ότι έχει η ίδια αναγορευθεί σε Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, βρίσκεται και σε άμεση γειτνίαση και άρα και αλληλεξάρτηση με περιοχές που είναι ενταγμένες στο Δίκτυο NATURA 2000 και δη με την ΕΖΔ «*Πιέρια Όρη*».

Αδιαφορεί και «σνομπάρει» την εν λόγω υποχρέωσή του θεωρώντας ότι οι αδειοδοτούσες αρχές θα τα βρουν όλα καλώς καμωμένα, πλανάται όμως για ακόμα μία φορά πλάνη οικτρά!

Καθίσταται επομένως, σαφές ότι στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. καμία αναλυτική και ουσιαστική αξιολόγηση των συνεργιστικών επιπτώσεων του αδειοδοτημένων αντίστοιχων έργων δεν λαμβάνει χώρα, εξ ου και η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή της και για τον λόγο αυτό.

2.5. Ανυπαρξία ουσιαστικής και πραγματικής εξέτασης των Εναλλακτικών Λύσεων του σχεδιαζόμενου έργου.

Σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ, «*Ελάχιστα περιεχόμενα φακέλου ΜΠΕ*», του ν. 4014/2011, ένα από τα βασικά στοιχεία που πρέπει να περιέχει η εκάστοτε Μ.Π.Ε., όπως η υπό διαβούλευση είναι τα εξής:

«...3) Περιγραφή και αξιολόγηση των εναλλακτικών λύσεων, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος ή/και την τεχνολογία αυτών, συμπεριλαμβανομένης της μηδενικής

λύσης, που εξετάστηκαν από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας και παρουσίαση των κύριων λόγων της επιλογής της προτεινόμενης λύσης σχετικά με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον...».

Πρόσθετα, βάσει του Παραρτήματος 2, της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.¹¹:

(α) Στο Κεφ. 2, «Μη-τεχνική περίληψη», παρ. 2.6. προβλέπεται ότι θα πρέπει να αναφέρονται:

«Οι βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν και μια ένδειξη των κύριων λόγων που συνηγορούν υπέρ της επιλεγείσας λύσης, λαμβάνοντας υπόψη τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις».

(β) Στο Κεφ. 7, «Εναλλακτικές λύσεις» ορίζεται ότι θα πρέπει να εμπεριέχεται στη Μ.Π.Ε.:

«7.1. Παρουσίαση των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν, ως προς τη θέση, το μέγεθος και την κλίμακα, το σχεδιασμό, την τεχνολογία, την παραγωγική διαδικασία καθώς και την διαδικασία κατασκευής του έργου ή της δραστηριότητας. Περιλαμβάνεται και η μηδενική λύση (μη-υλοποίηση προτεινόμενου έργου/δραστηριότητας), με αναφορά στις συνέπειες που θα έχει σε επηρεαζόμενα έργα/δραστηριότητες, καθώς και σε άλλα στοιχεία του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος.

7.2. Αξιολόγηση και αιτιολόγηση της τελικής επιλογής σε σχέση με τις επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Η παρουσίαση των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων μπορεί να περιλαμβάνει κείμενο, πίνακες και κατάλληλους χάρτες και σχέδια. Θα πρέπει να είναι περιεκτική, ενώ σε παράρτημα της ΜΠΕ μπορούν να δίνονται αναλυτικότερα στοιχεία, που περιλαμβάνουν:

7.2.1. Αναλυτικότερη περιγραφή των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν

7.2.2. Καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος για κάθε βιώσιμη εναλλακτική λύση, καθώς και των τάσεων εξέλιξής του.

7.2.3. Εκτίμηση και αξιολόγηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων για κάθε βιώσιμη εναλλακτική λύση και αιτιολόγηση των κύριων λόγων απόρριψής της.».

---

¹¹ «Εξειδίκευση των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με αρ. 1958/2012 (Β 21) όπως ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4014/2011 (Α 209), καθώς και κάθε άλλης σχετικής λεπτομέρειας», (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 135/27.1.2014)

Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται με ευκρίνεια η υποχρέωση του εκάστοτε φορέα **αφενός** να παρουσιάσει με αναλυτικά και μετρήσιμα επιστημονικά δεδομένα τις βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις που εξέτασε ως προς την επιλογή της χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου **και αφετέρου** να τεκμηριώσει την τελική (και άρα προτεινόμενη με την εκάστοτε Μ.Π.Ε.) επιλογή του, κατόπιν εμπειριστατωμένης συγκριτικής αξιολόγησης των προαναφερθέντων εναλλακτικών λύσεων.

Σε πλήρη αντιδιαστολή με τις ως άνω επιταγές της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ο φορέας του έργου δεν παρουσιάζει ΚΑΜΙΑ εναλλακτική λύση ως προς την θέση εγκατάστασης του υπό κρίση Α/Π, η οποία είναι και η πλέον κρίσιμη κατά την έννοια των ως άνω προβλέψεων, δηλώνοντας (στις σελ. 120-121 της Μ.Π.Ε.) με αδιανόητη προκλητικότητα ότι:

«Δεν προκύπτουν εναλλακτικές λύσεις ως προς την τεχνολογία. Ο κύριος και βασικός εξοπλισμός που αναμένεται να χρησιμοποιηθεί στο έργο είναι από τους πιο σύγχρονους τεχνολογικά. Μάλιστα θα πρέπει να αναφερθεί ότι η επιλογή σύγχρονου τύπου ανεμογεννήτριας συνεπάγεται μικρότερο αριθμό ανεμογεννητριών και κατ' επέκταση μικρότερο εύρος παρεμβάσεων στο φυσικό ή/και ανθρωπογενές περιβάλλον...»

Δεν προκύπτουν εναλλακτικές λύσεις ως προς την παραγωγική διαδικασία και την διαδικασία κατασκευής του έργου. Ο Κύριος του Έργου θα κατασκευάσει και θα λειτουργήσει τον Αιολικό Σταθμό Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας και τα συνοδά υποστηρικτικά έργα στην βάση των όρων και περιορισμών που θα τεθούν για τις φάσεις κατασκευής, λειτουργίας και παύσης λειτουργίας, βάσει τις ΑΕΠΟ που αναμένεται να εκδοθεί στο πλαίσιο του παρόντος αιτήματος.»

Με απλά λόγια ο φορέας του έργου ΑΡΝΕΙΤΑΙ για ακόμα μία φορά να σεβαστεί την νομιμότητα και ΔΕΝ προβαίνει στην ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΑΜΙΑΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΛΥΣΗΣ, επιλέγοντας να «περιγελάσει» τη Διοίκηση και τους ενδιαφερόμενους πολίτες και φορείς.

Η εν λόγω «τακτική» διαστρέβλωσης της έννοιας της υποχρεωτικής εκ του νόμου διαδικασίας παρουσίασης βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων εντάσσεται εξάλλου στην ευρύτερη συνολική απόπειρα του φορέα να αποπροσανατολίσει, συσκοτίσει και εν τέλει «παγιδεύσει» την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή σε επιστημονικά αβάσιμες, περιβαλλοντικά έωλες και νομικά πλημμελείς προσεγγίσεις.

Πλην όμως, η παρουσίαση εναλλακτικών λύσεων κατά την αληθή έννοια των ως άνω διατάξεων, **σχετίζεται με την πραγματική παρουσίαση έτερων θέσεων**

εγκατάστασης ή διαφορετικού τύπου και τεχνολογίας ανεμογεννητριών ή εναλλακτικής οδοποιίας πρόσβασης ή μικρότερου ή μεγαλύτερου μεγέθους της προς εγκατάστασης ισχύος και εν τέλει την ουσιαστική αξιολόγηση των ως άνω εναλλακτικών δεδομένων – προσεγγίσεων – λύσεων ως προς τις τελικά επιλεγείσες και προτεινόμενες με την υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

Κατά συνέπεια, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως (και για το λόγο αυτό) αρνηθεί την έγκριση της Μ.Π.Ε..

3. «Σαλαμοποίηση» της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης – ανυπαρξία παρουσίασης και αξιολόγησης του δικτύου διασύνδεσης του Α/Π με το Δίκτυο Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Η προχειρότητα και η επιστημονική ανεπάρκεια και αναξιοπιστία της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. επιβεβαιώνεται έτι περαιτέρω και από το γεγονός ότι εντός αυτής δεν υπάρχει συγκεκριμένη πρόταση σύνδεσης του υπό κρίση Α/Π με το Εθνικό Δίκτυο Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Συγκεκριμένα, ο φορέας του έργου ρητά αναφέρει στις σελ. 87-88 της Μ.Π.Ε. ότι:

«Η διασύνδεση του αιολικού σταθμού στη θέση «ΠΑΠΑ-ΧΩΡΑΦΙΑ» με το δίκτυο του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. θα έχει την δυνατότητα να υλοποιηθεί με υπόγεια γραμμή Μέσης Τάσης (η και διπλή εναέρια) από το κτίριο ελέγχου σε προτεινόμενη θέση νέου Υ/Σ ΜΤ/ΥΤ 33/150KV σε θέση ακριβώς κάτω από ή πλησίον σε υφιστάμενη γραμμή ΥΤ ή με τη διασύνδεση σε υφιστάμενη υποδομή ανύψωσης τάσης (Υποσταθμός, ΚΤΥ, κλπ) της περιοχής.

Στην επιλογή της θέσης εγκατάστασης ενός Υποσταθμού Ανύψωσης υπεισέρχονται διάφοροι τεχνικοί περιορισμοί, με κυριότερους την καταλληλότητα του εδάφους του οικοπέδου από πλευράς αγωγιμότητας (ώστε να επιτευχθεί ικανοποιητική αντίσταση γείωσης), της κλίσης εδάφους του οικοπέδου (προτιμώνται επίπεδες εκτάσεις για την αποφυγή των μεγάλων επεμβάσεων στο περιβάλλον) και την εγγύτητα με υφιστάμενη γραμμή ΥΤ προκειμένου να αποφευχθεί κατά το δυνατόν η κατασκευή νέων γραμμών ΥΤ. Επιπρόσθετα, ένας σημαντικός περιορισμός για την ακριβή επιλογή του τρόπου σύνδεσης του προτεινόμενου αιολικού σταθμού και κατά συνέπεια και της θέσεως του πιθανού νέου Υποσταθμού, είναι η απουσία Προσφοράς Σύνδεσης από τον ΑΔΜΗΕ, η οποία θα περιέγραφε λεπτομερώς τον ακριβή τρόπο ηλεκτρικής σύνδεσης, συμπεριλαμβανομένης της υφιστάμενης γραμμής ΥΤ ή υφιστάμενου υποσταθμού

πλησίον της θέσης του Α.Σ.Π.Η.Ε. στα οποία θα μπορούσε να επιτευχθεί η διασύνδεση. Για το εξεταζόμενο έργο έχει υποβληθεί αίτηση διατύπωσης προσφοράς σύνδεσης, η οποία είναι υπό αξιολόγηση από τον ΑΔΜΗΕ. Μέχρι και τον χρόνο σύνταξη της παρούσας μελέτης, δεν έχει διατυπωθεί προσφορά όρων σύνδεσης από τον Διαχειριστή του Συστήματος...

Σε κάθε περίπτωση η τελική όδευση, η θέση και οι προδιαγραφές της διασύνδεσης θα προκύψουν κατόπιν εξειδικευμένης μελέτης, έπειτα από τη σχετική αδειοδότηση και τις υποδείξεις των αρμόδιων φορέων. Η κατασκευή της γραμμής θα μελετηθεί από τον παραγωγό και η μελέτη θα υποβληθεί για έγκριση στον Α.Δ.Μ.Η.Ε.».

Με απλά λόγια, απουσιάζει η παρουσίαση του συγκεκριμένου τρόπου διασύνδεσης του Α/Π με το Εθνικό Δίκτυο και άρα δεν αξιολογούνται οι επιπτώσεις του στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής εγκατάστασης.

Ως εκ τούτου, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, δέον όπως απορρίψει την υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε., τουλάχιστον ως προώρως υποβληθείσα, δεδομένου ότι η μελλοντική (εάν και εφόσον λάβει χώρα οψέποτε) υποβολή συγκεκριμένης πρότασης διασύνδεσης εκ μέρους του φορέα του έργου, θα απαιτήσει την περιβαλλοντική αξιολόγησή της, με αποτέλεσμα έτσι να «σαλαμοποιείται» η αδειοδοτική διαδικασία κατ' ανεπίτρεπτο τρόπο, όπως παγίως έχει κριθεί και από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

4. Επιστημονικά μη έγκυρη συνολικά η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

Όπως παγίως έχει κριθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας, αναγκαίο στοιχείο της επιστημονικής εγκυρότητας των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, επί των οποίων εδράζεται η περιβαλλοντική αδειοδότηση των οικείων έργων και δραστηριοτήτων, είναι η συμμετοχή στην κατάρτισή τους επιστημόνων με την απαιτούμενη για την εξέταση των επιπτώσεων του έργου ή της δραστηριότητας ειδικότητα (βλ. ΣτΕ 964/2018, 1421/2013 επταμ., 674/2010, 258/2004 Ολομ. σκ. 26, 769/205 επταμ. σκ 11, 1953/2007 επταμ. κ.ά.).

Ωστόσο, εν προκειμένω, κατά παράβαση της ανωτέρω αρχής, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. έχει εκπονηθεί μόνον από ένα άτομο, και δη από τον κ. Ιωάννη Κατσαρέλη, ο οποίος έχει πτυχίο δασολόγου. Ένας δασολόγος, δηλαδή, έχει συντάξει μόνος του την υπό διαβούλευση Μελέτη με αποτέλεσμα αυτή να στερείται της δέουσας

επιστημονικής επάρκειας και των απαραίτητων εχεγγύων αξιοπιστίας, ορθότητας, αντικειμενικότητας και εν τέλει ουσιαστικής βασιμότητας.

Επομένως, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί και για τον λόγο αυτό την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. ως επιστημονικά πλημμελούς και μη έγκυρης.

5. Παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 227 του Δασικού Κώδικα, 15 του ν. 998/1979, 2 του Π.Δ. 437/1981 και της από 10.6.1966 Απόφασης του Υπουργού Γεωργίας (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) ως προς τις προδιαγραφές κατασκευής δασικών οδών Γ' Κατηγορίας.

Δια του υπό κρίση έργου προτείνεται, πέραν της εγκατάστασης επτά (7) ανεμογεννητριών (Α/Γ) τεραστίων διαστάσεων για τα δεδομένα του, μοναδικής οικολογικής αξίας, φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής εγκατάστασης, η οποία έχει αναγορευθεί σε Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, η «αδειοδότηση» εκτέλεσης εργασιών διάνοιξης νέας οδοποιίας μήκους **5.180,77 μέτρων** εντός παρθένου δάσους (ως επί το πλείστον).

Ειδικότερα:

5.1. Οι προβλέψεις ως προς τα συνοδά έργα της οδοποιίας.

Στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. προβλέπονται τα εξής ως προς την οδοποιία του υπό κρίση έργου:

«• *Κατασκευή 7 νέων δασικών οδών Γ' κατηγορίας, συνολικού μήκους 5.180,77 μ., πλάτους οδοστρώματος πέντε (5,0) μέτρων.*

• *Βελτίωση της υφιστάμενης οδοποιίας πρόσβασης, όπου αυτή απαιτείται...*

Οι βελτιώσεις των υφιστάμενων δρόμων ή η κατασκευή νέας δασικής οδοποιίας, θα πληρούν τις προϋποθέσεις των αρμόδιων υπηρεσιών για τη διάνοιξη δασικών δρόμων Γ' Κατηγορίας με τα εξής γεωμετρικά χαρακτηριστικά:

• *Πλάτος δρόμου 5,00 m.*

• *Μέγιστη κατά μήκος κλίση 12% στις νέες διανοίξεις και βελτίωση με μικρές επεμβάσεις στους υφιστάμενους δρόμους όπου η κατά μήκος κλίση σε ορισμένες θέσεις υπερβαίνει το 12%.*

• *Ελάχιστη ακτίνα καμπυλότητας 20m και στους ελιγμούς 15m.*

• Διαπλάτωση οδοστρώματος σε θέσεις όπου οι καμπύλες εμποδίζουν την ασφαλή διέλευση των οχημάτων μεταφοράς. Τα επιχώματα μελετήθηκαν με κλίσεις 3:2 και τα ορύγματα με κλίσεις 1:5

• Διάστρωση υπόβασης (διάστρωση θραυστού υλικού) σε σημεία που θα κριθεί αναγκαίο.

• Διάνοιξη τάφρων (τριγωνικής διατομής) πλάτους 1,20μ και βάθους 1μ στο πλάι της οδοποιίας για την απορροή των όμβριων υδάτων προς τους φυσικούς αποδέκτες και την προστασία της οδοποιίας στο βάθος του χρόνου...

Ως προς τις νέες οδούς (εσωτερική οδοποιία στο έργο), το μέσο πλάτος του οδοστρώματός τους θα είναι 5m, ενώ το μέσο πλάτος της σκάφης της οδού θα είναι 7 m...».

Ωστόσο, η πραγματική πρόθεση του φορέα του έργου ως προς το εμβαδόν κατάληψης της σχεδιαζόμενης οδοποιίας προκύπτει από τα εξής στοιχεία:

(α) Στην συνημμένη στην Μ.Π.Ε. ως Παράρτημα αυτής από Σεπτεμβρίου 2021 «Τεχνική Έκθεση Προμελέτης Οδοποιίας» αναφέρεται ότι το εμβαδόν της πλατείας εκάστης Α/Γ ανέρχεται στα 3.375,00 τ.μ. περίπου. Επομένως, συνολικά, η επιφάνεια κατάληψης των πλατειών των προς εγκατάσταση Α/Γ ανέρχεται σε 23.625,00 τ.μ.

(β) Στην παρ. 6.3.1. της Μ.Π.Ε. αναφέρεται ότι «η αρχική κατάληψη, κατά τη φάση κατασκευής του έργου του έργου (επέμβαση) ανέρχεται σε 88.127,35 στρ.».

(γ) Άρα, η επιφάνεια κατάληψης που αφορά την οδοποιία ανέρχεται σε **64.502,35** τ.μ. (=88.127,35 τ.μ. που είναι η συνολική επιφάνεια κατάληψης ΜΕΙΟΝ τις 23.625,00 τ.μ. που είναι η επιφάνεια κατάληψης των πλατειών των Α/Γ).

Βάσει των ανωτέρω, προκύπτει ότι το μέσο πλάτος της σχεδιαζόμενης οδοποιίας πρόκειται να ανέλθει στα 12,45 μέτρα. Το πλάτος αυτό συνάγεται από την διαίρεση της επιφάνειας κατάληψης της συνολικής οδοποιίας ήτοι των 64.502,35 τ.μ. με το μήκος αυτής, ήτοι τα 5.180,77 μ.

Αυτό βέβαια εξηγείται απολύτως από το γεγονός ότι το μήκος του πυλώνα εκάστης Α/Γ ανέρχεται στα 142,00 μέτρα για τις 5 εξ αυτών και σε 91,5 για τις άλλες 2 (εκ των μεγαλύτερων στην αγορά) και επομένως το μέσο πλάτος των προς διάνοιξη οδών επουδενί δεν θα μπορούσε να συμμορφωθεί με τις προδιαγραφές των δασικών δρόμων Γ' Κατηγορίας.

Βάσει των ανωτέρω, συνάγεται ευθέως ότι η προτεινόμενη οδοποιία παραβιάζει ευθέως τις διατάξεις περί δασικών δρόμων Γ' κατηγορίας.

Ειδικότερα:

5.2. Αντίθεση της προτεινόμενης οδοποιίας (πρόσβασης και εσωτερικής) στις διατάξεις περί δασικών δρόμων Γ' κατηγορίας.

Όπως προκύπτει εκ της ανωτέρω παράθεσης των δεδομένων του υπό κρίση έργου, τα συνοδά έργα της οδοποιίας του διαχωρίζονται **α)** στην οδοποιία πρόσβασης στο χώρο εγκατάστασης του έργου και **β)** στην εσωτερική οδοποιία, ήτοι σε αυτήν εντός του πολυγώνου του Α/Π, η οποία συνδέει τις επιμέρους Α/Γ και η οποία σχεδόν στο σύνολό της θα διανοιχθεί το πρώτον λόγω του επίδικου έργου.

Και η εξωτερική οδοποιία πρόσβασης **και** η εσωτερική οδοποιία δέον όπως αδειοδοτούνται και κατασκευάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και δη σύμφωνα με τις προδιαγραφές των δασικών δρόμων Γ' Κατηγορίας, όπως αναφέρει μάλιστα ο ίδιος ο φορέας του έργου πολλάκις εντός της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε..

Συγκεκριμένα:

Σύμφωνα με το άρθρο 227 του Δασικού Κώδικα (ν.δ 86/1969):

«Δασικά οδοί θεωρούνται αι οδοί αι εξυπηρετούσαι, εντός ή εκτός των δασών, την εκμετάλλευσιν και τας μεταφοράς των δασικών προϊόντων, ως και τα πάσης φύσεως δασικά έργα και μη συμπίπτουσαι μετά του δικτύου της εθνικής ή επαρχιακής οδοποιίας της χώρας.»

Στη συνέχεια, με το άρθρο 15 του ν. 998/1979, *«Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας»*, εξειδικεύτηκε έτι περαιτέρω ο ορισμός της δασικής οδού ως εξής:

«1. Δασικά οδοί είναι αι κατασκευαζόμεναι εντός ή εις τας παρυφάς δασών ή δασικών εκτάσεων και εξυπηρετούσαι την προστασίαν και εκμετάλλευσιν τούτων, ή την πρόσβασιν προς υφισταμένας τεχνικάς εγκαταστάσεις ή αισθητικά τοπία, ή την εκτέλεσιν και συντήρησιν δασικών έργων ή τας μεταφοράς δασικών προϊόντων και μη συμπίπτουσαι μετά του εθνικού, επαρχιακού ή κοινοτικού οδικού δικτύου της Χώρας.»

Εκ των ως άνω διατάξεων συνάγεται ότι οι δασικές οδοί είναι οι οδοί που υφίστανται ή κατασκευάζονται σε δάση, δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις και τις παρυφές τους, με σκοπό την εκμετάλλευση και τη μεταφορά δασικών προϊόντων, ή/και την εκτέλεση και συντήρηση δασικών έργων, **ή/και την πρόσβαση προς τεχνικές εγκαταστάσεις.**

Δεδομένης δε της συνταγματικής προστασίας των δασών, των δασικών και των χορτολιβαδικών εκτάσεων της χώρας (άρθρο 24 Σ.), οι όποιες επιτρεπόμενες (βάσει των ισχυόντων κάθε φορά διατάξεων του ν. 998/1979) επεμβάσεις σε αυτές, όπως εν προκειμένω η κατασκευή των συνοδών έργων της οδοποιίας του υπό κρίση Α/Π, **έχουν εξαιρετικό χαρακτήρα, εξ ου και υπάγονται στις προστατευτικές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.**

Ως εκ τούτου, τα συνοδά έργα οδοποιίας του υπό κρίση Α/Π (αλλά και κάθε Α/Π), ήτοι η εξωτερική οδοποιία πρόσβασης σε αυτό, καθώς και η εσωτερική οδοποιία, αυτή δηλαδή που διανοίγεται εντός του πολυγώνου και συνδέει τις επιμέρους Α/Γ, συνιστούν δασικές οδούς και κατά συνέπεια θα πρέπει να εκτελούνται σύμφωνα με τις προδιαγραφές διάνοιξης των δασικών οδών, όπως παγίως και διαχρονικώς έχει (ορθώς) ερμηνεύσει και διατάξει η Διοίκηση με τις σχετικές εγκυκλίους της, η πλέον πρόσφατη εκ των οποίων είναι η υπ' αριθ. πρωτ. 135661/4400 από 16.9.2013 «*Εγκύκλιος*» του Ειδικού Γραμματέα Δασών με θέμα: «*Οδοί σε εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας*».

Βάσει δε του άρθρου 2 του Π.Δ. 437/1981:

«1. Η σύνταξις των μελετών των δασοτεχνικών έργων και εργασιών του δημοσίου ενεργείται μετ' απόφασιν του Υπουργού Γεωργίας ή του, κατά τάς περί διοικητικής αποκεντρώσεως διατάξεις, αρμοδίου, είτε απ' ευθείας υπό της αρμοδίας δασικής αρχής, είτε δι' αναθέσεως υπ' αυτής εις ιδιώτας μελετητάς έχοντας τα κατά νόμον προσόντα.

2. Αι μελέται συντάσσονται επί τη βάσει ειδικών κατ' αντικείμενον κανονισμών και τεχνικών προδιαγραφών κυρουμένων εκάστοτε δι' αποφάσεων του Υπουργού Γεωργίας, κατόπιν γνωμοδοτήσεως του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών. Δι' ομοίων αποφάσεων κυρούνται και αι εκάστοτε ενδεικνύμεναι τροποποιήσεις των κανονισμών τούτων.

3. Προκειμένου περί δασοτεχνικών έργων εις τα ιδιωτικά ή διακατεχόμενα δάση ή δασικάς εκτάσεις, περί των η παρ. 4 του άρθρου 16 του Ν. 998/1979, αι μελέται καταρτίζονται βάσει των εν τη προηγουμένη παραγράφω κανονισμών και τεχνικών προδιαγραφών.».

Εξάλλου, οι προδιαγραφές διάνοιξης δασικών οδών Γ' κατηγορίας, βάσει των οποίων εκτελούνται τα συνοδά των Α/Π έργα οδοποιίας, έχουν προσδιορισθεί με την υπ' αριθ. 126386/1730 από 10.6.1966 Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, «*Περί*

εγκρίσεως γενικής συγγραφής υποχρεώσεων εκπονήσεως μελετών δασικών μεταφορικών εγκαταστάσεων», σύμφωνα με το άρθρο 2 της οποίας:

«Δασικά οδοί Γ' Κατηγορίας: Πλάτος καταστρώματος 2,50-4,00 μέτρα αναλόγως του σκοπού δι' όν προορίζεται (κίνησης ζώων, ελκυστήρων, αυτοκινήτων κλπ.) άνευ μορφώσεως πρανών, άνευ κατασκευής τάφρων και άνευ μονίμων τεχνικών έργων. Μειίστη κατά μήκος κλίσις μέχρι 20% και ως ήθελε προσδιοριισθή δια της Ε.Σ.Υ. αναλόγως του σκοπού δι' ον προορίζεται. Ελάχιιστη ακτίς καμπυλότητας ως ήθελε ορισθή δια της Ε.Σ.Υ.».

Η ως άνω Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας τροποποιήθηκε:

(α) αρχικά με την υπ' αριθ. 41287/2281 από 22.5.1973 Απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας, σύμφωνα με την οποία:

«Τα τεχνικά στοιχεία των δασικών οδών Γ' κατηγορίας καθορίζονται: Πλάτος καταστρώματος 4,0 μέτρων, μειίστη κατά μήκος κλίσις 12% και ελαχιίστην ακτίνα καμπυλότητας 10,00 μέτρων.» και

(β) εν συνεχεία με την υπ' αριθ.92833/4679 από 1.12.1997 Απόφαση με θέμα «Αναμόρφωση τεχνικών προδιαγραφών κατασκευής δασικών οδών Γ Κατηγορίας» του Γενικού Διευθυντή του Τμήματος Δασικών Μεταφορικών Εγκαταστάσεων και Δασικών Κτιρίων του Υπουργείου Γεωργίας στην οποία ορίστηκε ότι το ανώτατο πλάτος δασικής οδού Γ' κατηγορίας είναι **4-5 μέτρα.**

Πλην όμως, εν προκειμένω, δια της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. προτείνεται από τον φορέα του έργου οδοποιία με πλάτος κατά πολύ ανώτερο από το ανώτατο επιτρεπόμενο πλάτος των 5 μ. των δασικών δρόμων Γ' Κατηγορίας και συγκεκριμένα με μέσο πλάτος 12,45 μέτρων καθ' όλο το μήκος της νέας οδοποιίας!!

Ο φορέας του έργου δια των προαναφερθέντων δεδομένων παραδέχεται επί της ουσίας το αδιαμφισβήτητο γεγονός της διαπλάτυνσης πέραν των 5 μέτρων σε όλα τα σημεία της οδοποιίας ακόμα και εντός των ευθυγραμμιών, **χωρίς μάλιστα να αναφέρει καν ότι πρόκειται δήθεν για «προσωρινό μέτρο».**

Ωστόσο, ακόμα και εάν επρόκειτο για προσωρινό τάχα μέτρο (παρότι ούτε ο ίδιος ο φορέας του έργου δεν ισχυρίζεται κάτι τέτοιο), εν προκειμένω δεν πληρούνται ούτε οι προϋποθέσεις της υπ' αρ. 135661/4400/2013 Εγκυκλίου που επιτρέπει την κατ' εξαίρεση διαπλάτυνση των δασικών δρόμων Γ' Κατηγορίας πέραν των 5 μ., καθώς σε κανένα σημείο της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε., δεν προσδιορίζεται επακριβώς **i)** ούτε η χρονική διάρκεια διατήρησης της υπέρβασης, **ii)** ούτε το μέγεθος

της υπέρβασης, δηλαδή πόσα παραπάνω μέτρα χρειάζεται ο φορέας του έργου για να μεταφέρει τον εξοπλισμό του σχεδιαζόμενου έργου, **iii)** ούτε το ποσοστό της σχεδιαζόμενης οδοποιίας που θα καλύψει η εν λόγω υπέρβαση, δηλαδή σε πόσα από τα μέτρα της προτεινόμενης οδοποιίας (πρόσβασης, εσωτερική και προσπέλασης) θα απαιτηθεί η υπέρβαση του επιτρεπόμενου πλάτους, **σε πλήρη αντίθεση με την επίμαχη «Εγκύκλιο», σύμφωνα με την οποία:**

«Στις περιπτώσεις αυτές, που πρέπει να δικαιολογούνται με πλήρη τεκμηρίωση στην τεχνική έκθεση της μελέτης του έργου, μπορεί να εγκρίνεται στο άκρως δυνατό μέτρο η πέραν των 5μ πλάτους καταστώματος διάνοιξη της δασικής οδού σε όποια σημεία του μήκους της απαιτείται, και κατ' ανώτερο μέχρι 10μ, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών τεχνικών προδιαγραφών της δασικής οδοποιίας, αποκλειστικά και μόνο για την εξυπηρέτηση της χρήσης διέλευσης, όπως αυτή ανωτέρω τέθηκε. Το επιπρόσθετο των 5μ πλάτους καταστώματος αποτελεί προσωρινού χαρακτήρα διάνοιξη και υφίσταται για το σκοπό της διέλευσης, μελετάται δε τεχνικά στην τεχνική μελέτη της οδοποιίας και προσδιορίζεται η χρονική διάρκεια διατήρησής του, καθώς και οι προϋποθέσεις της διάνοιξης στην απόφαση έγκρισης της μελέτης οδοποιίας.»

Όπως και να έχει η ανωτέρω Εγκύκλιος που «επικαλείται» ούτως ή άλλως στρεψόδικα και απολύτως μονομερώς (κατά πως τον συμφέρει δηλαδή) ο φορέας του έργου, δεν παράγει νομική δεσμευτικότητα, καθώς πρόκειται για διοικητική εγκύκλιο, όπως παγίως έχει κριθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας (βλ. 2290/2019 ΣτΕ, 1524/2018 ΣτΕ, 2077/2017 ΣτΕ, 2628/2010 ΣτΕ κ.ά.).

Κατά συνέπεια, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. η οποία ρητά προβλέπει τη διάνοιξη δασικής οδοποιίας (ως συνοδό έργο του υπό κρίση Α/Π) με πλάτος μεγαλύτερο των 5 μ. και δη με μέσο πλάτος τα 12,45 μέτρα, παραβιάζει ευθέως τις διατάξεις των άρθρων 227 του Δασικού Κώδικα, 15 του ν. 998/1979, 2 του Π.Δ. 437/1981 και της από 10.6.1966 Απόφασης του Υπουργού Γεωργίας (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) ως προς τις προδιαγραφές κατασκευής δασικών οδών Γ' Κατηγορίας, εξ ου και η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή της.

6. Υποχρέωση σύνταξης και συνυποβολής Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (Ε.Ο.Α.) ως παράρτημα της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 5 του ν. 4014/2011:

«5. Για κάθε έργο ή δραστηριότητα, το οποίο βρίσκεται εκτός προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura αλλά όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά την εν λόγω περιοχή, καθ' εαυτό ή από κοινού με άλλα έργα ή δραστηριότητες, εφαρμόζεται η διαδικασία του παρόντος άρθρου, μετά από αιτιολογημένη εντολή της αδειοδοτούσας αρχής, προκειμένου να εκτιμηθεί δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στην προστατευόμενη περιοχή.».

Εν προκειμένω, ο φορέας του έργου όφειλε να είχε προχωρήσει στην εκπόνηση Ε.Ο.Α., δεδομένου αφενός ότι το υπό κρίση Α/Π βρίσκεται σε άμεση γειτνίαση και αλληλεπίδραση – αλληλεξάρτηση με την ΕΖΔ με κωδικό GR1250002 και ονομασία «Πιέρια Ορη» και αφετέρου ότι η ίδια η περιοχή εγκατάστασης έχει αναγορευθεί σε Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους με κωδικό ΑΤ4011041.

Ως εκ τούτου, είναι προφανές ότι η καταστροφή 88 περίπου στρεμμάτων Μαύρης Πεύκης, Οξυάς, Ελάτης, Δρυός, Καστανιάς, και λοιπών Πλατύφυλλων, όπως ευθέως παραδέχεται ο φορέας του έργου, η διάνοιξη 5 περίπου χιλιομέτρων τεράστιων σε πλάτος δρόμων (12,45 μέτρων κατά μέσο όρο), η πρόκληση δεκάδων χιλιάδων εκχωματώσεων, η πρόκληση εκρήξεων δια της χρήσης εκρηκτικών υλών, η ισοπέδωση των κορυφογραμμών της περιοχής για τις πλατείες των Α/Γ (μέσου εμβαδού εκάστης πλατείας τα 3,5 περίπου στρέμματα), η λειτουργία εργοταξίων για μήνες (τα οποία θα περιλαμβάνουν και συγκρότημα δημιουργίας σκυροδέματος και σπαστήρα), και όλα αυτά σε απόσταση αναπνοής από την ως άνω περιοχή NATURA και εντός ΤΙΦΚ, πρόκειται μετά βεβαιότητας να επηρεάσει σημαντικά (και μάλιστα αρνητικά) τα προστατευόμενα είδη χλωρίδας, πανίδας και ορνιθοπανίδας.

Κατά συνέπεια, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και απαιτήσει από τον φορέα του έργου να προχωρήσει στην εκπόνηση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, προκειμένου να ελέγξει εκ νέου το αίτημά του για την έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.

7. Παραβίαση από την Μ.Π.Ε. των αρχών της πρόληψης και της προφύλαξης που πηγάζουν από τις διατάξεις του άρθρου 24 του Συντάγματος και του άρθρου 191 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

7.1. Η θεσμική κατοχύρωση των αρχών της πρόληψης και της προφύλαξης αναφορικά με την προστασία του περιβάλλοντος σε ευρωπαϊκό και εθνικό (συνταγματικό) επίπεδο.

A. Η αρχή της πρόληψης εμφανίζεται ως βασική αρχή της Προστασίας του Περιβάλλοντος στο Πρώτο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον (1973-1977) (EE C 112, 20.12.1973), δια του οποίου μέσω της επαναδιατύπωσης ουσιαστικά των αρχών της Διακήρυξης της Στοκχόλμης (1972) (που προέβλεπε συνολικά 26 Αρχές με σκοπό «να εμπνεύσει και να καθοδηγήσει τους ανθρώπους του κόσμου για τη συντήρηση και βελτίωση του ανθρώπινου περιβάλλοντος»), η Ευρωπαϊκή Κοινότητα **έθεσε ως προτεραιότητα την πρόληψη της βλάβης του περιβάλλοντος έναντι της θεραπείας και τόνισε ότι οι δυσμενείς συνέπειες στο περιβάλλον πρέπει να εκτιμώνται σε όσο το δυνατόν πιο πρώιμο στάδιο του σχεδιασμού.**

Το Δεύτερο Πρόγραμμα Δράσης για το περιβάλλον επανέλαβε τις ίδιες αρχές, μεταξύ των οποίων και την πρόληψη, ενώ καθιέρωσε όρια εκπομπών ρύπων στο περιβάλλον, ερμηνεύοντας για πρώτη φορά την περιβαλλοντική νομοθεσία με οικονομικά κριτήρια, πλην της Οδηγίας για την προστασία σημαντικών και απειλούμενων ειδών πτηνών και των βιοτόπων τους (1979) που στηριζόταν σε αμιγώς οικολογική επιστημονική βάση.

Το Τρίτο Πρόγραμμα Δράσης για το περιβάλλον (1982-1986) τόνισε ιδιαίτερα την ανάγκη προληπτικής δράσης για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Οδηγία 82/501/EK (Οδηγία «Seveso»), η οποία καθόριζε 31 μέτρα και περιορισμούς για την αντιμετώπιση των κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης, όπως πυρκαγιές, εκρήξεις, διαρροές τοξικών και επικίνδυνων αερίων σε βιομηχανικές δραστηριότητες. Η Οδηγία αυτή αναθεωρήθηκε από την Κοινοτική Οδηγία 96/82/EK, γνωστότερη ως οδηγία «Seveso II», η οποία μαζί με την τροποποίησή της (2003/105/EK) έχουν διευρυμένο πεδίο εφαρμογής.

Στη συνέχεια, όλα τα Προγράμματα Δράσης μέχρι και το 7ο Πρόγραμμα που είναι σε ισχύ σήμερα (ολοκληρώνεται εντός του 2020) επαναλαμβάνουν την αρχή της πρόληψης ως θεμελιώδη αρχή για την προστασία του περιβάλλοντος. Ουσιαστική εφαρμογή της αρχής της πρόληψης έχουμε με την Οδηγία 85/337/ΕΟΚ (EE L 175/5-7-1985, σ. 40) του Συμβουλίου «για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον», στην οποία

αναφέρεται ότι: «η καλύτερη πολιτική περιβάλλοντος συνίσταται στην πρόληψη στην πηγή της δημιουργίας ρυπάνσεων ή οχλήσεων και όχι στην καταπολέμηση των επιδράσεών της εκ των υστέρων». **Εισάγεται με αυτόν τον τρόπο η αρχή της προληπτικής δράσης, η οποία χαρακτηρίζει το σύνολο των ενεργειών για το περιβάλλον. Η Οδηγία 85/337/ΕΟΚ «Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΕΠΕ)» προέβλεψε ποιες διαδικασίες πρέπει να ακολουθούνται όταν η εκτέλεση ενός έργου ενδέχεται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον και συγκεκριμένα προέβλεψε την υποχρέωση σύνταξης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), πριν από την κατασκευή κάποιου έργου, που να εξετάζει τις πιθανές εναλλακτικές λύσεις (συμπεριλαμβανομένης και της μηδενικής), το κόστος της πρόληψης της βλάβης του περιβάλλοντος και το κόστος της επανόρθωσης βλαβών που τυχόν θα προκύψουν.**

Την έκδοση της Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, ακολούθησε η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (ΕΕΠ/1986), η οποία τροποποίησε τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ) ή συνθήκη της Ρώμης, διευρύνοντας τις κοινοτικές αρμοδιότητες μεταξύ άλλων και στον τομέα του περιβάλλοντος. Υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 17 Φεβρουαρίου 1986, τέθηκε, όμως, σε ισχύ από την 1η Ιουλίου 1987. Η Πράξη προσέθεσε τρία νέα άρθρα (άρθρο 130Π, 130Ρ και 130Σ της Συνθήκης ΕΟΚ) προκειμένου η Κοινότητα να *«διατηρεί, να προστατεύει και να βελτιώνει την ποιότητα του περιβάλλοντος, να συμβάλλει στην προστασία της υγείας των ατόμων και να διασφαλίζει συνετή και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων»*¹². Διευκρίνισε, περαιτέρω, ότι η δράση της Κοινότητας σε περιβαλλοντικά θέματα **βασίζεται μεταξύ άλλων στην αρχή της πρόληψης και την αρχή της θεραπείας στην πηγή. Οι αρχές αυτές δεν έχουν μόνον κατευθυντήριο χαρακτήρα, αλλά παράγουν νομική δεσμευτικότητα, δεσμεύοντας με το περιεχόμενό τους τα κράτη μέλη.**

Λίγα χρόνια αργότερα, η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, που έλαβε χώρα το έτος 1992 στο Ρίο Ντε Τζανέιρο της Βραζιλίας, υιοθέτησε **τις αρχές της δημόσιας συμμετοχής, της αρχής της πρόληψης και της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει»** (αρχές 10, 15 και 16) κατόπιν πιέσεων των ανεπτυγμένων κρατών, ενώ υιοθέτησε το δικαίωμα στην ανάπτυξη, στην εξάλειψη της φτώχειας και την αναγνώριση των κοινών αλλά διαφοροποιημένων ευθυνών

---

¹² (Handler Thomas, 1997)

(αρχές 3, 5 και 7 αντίστοιχα) κατόπιν πιέσεων των αναπτυσσόμενων χωρών. Σύμφωνα με τις παραπάνω αρχές, όπως ερμηνεύτηκαν κατά την ως άνω διάσκεψη, κάθε αναπτυξιακή πολιτική πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις επιμέρους και τις συνολικές επιπτώσεις ενός έργου στο περιβάλλον, ενώ ο σχεδιασμός για την προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να εντάσσεται στις επιμέρους πολιτικές ανάπτυξης. **Όταν δηλαδή υπάρχουν απειλές για σοβαρές και μη αναστρέψιμες βλάβες, η έλλειψη πλήρους επιστημονικής βεβαιότητας δεν θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως δικαιολογία για την αναβολή λήψης μέτρων που έχουν ως στόχο την πρόληψη της περιβαλλοντικής υποβάθμισης.** Επίσης, σύμφωνα με την ίδια διακήρυξη οι αρμόδιες δημόσιες αρχές πρέπει να εφαρμόζουν «όσο το δυνατόν ευρύτερα την αρχή της προφύλαξης ανάλογα με τις δυνατότητές τους»¹³.

Το ίδιο έτος η Συνθήκη του Μάαστριχτ (1992) με το άρθρο 130P αυτής επισήμανε ότι «η πολιτική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος στηρίζεται στην αρχή της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος κατά προτεραιότητα στην πηγή, καθώς και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει». **Καινοτομία της εν λόγω Συνθήκης είναι η επίσημη υιοθέτηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση και της αρχής της προφύλαξης, η οποία ούτως ή άλλως εφαρμοζόταν σιωπηρά στο πλαίσιο του ελέγχου της αναλογικότητας.** Ακολούθησε η Διάσκεψη του Κιότο για την προστασία του κλίματος και την καταπολέμηση του φαινομένου του θερμοκηπίου, τον Δεκέμβριο του έτους 1997. Επανάληψη του άρθρου 130P της Συνθήκης του Μάαστριχτ αποτέλεσε το άρθρο 174 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα (Αμστερνταμ 1998), σύμφωνα με το οποίο η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος αποβλέπει σε υψηλό επίπεδο προστασίας και λαμβάνει υπόψη την ποικιλομορφία των καταστάσεων στις διάφορες περιοχές της Κοινότητας, **ενώ στηρίζεται στις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος κατά προτεραιότητα στην πηγή,** καθώς και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

Το ίδιο έτος (1998) συνήλθε η ιστορική σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Καρντίφ, όπου και διατυπώθηκε η στρατηγική για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής πολιτικής σε όλες τις πολιτικές της Κοινότητας και επιχειρήθηκε η κατάρτιση μιας ενιαίας πολιτικής για την αειφόρο ανάπτυξη. Κύριοι στόχοι της

---

¹³ Γρηγορίου Π. κ.α., 1993

Στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη ήταν η προστασία του περιβάλλοντος, η κοινωνική ισορροπία και συνοχή και η οικονομική ευημερία, οι οποίοι συμπληρώνονται από δέκα κατευθυντήριες αρχές **μεταξύ των οποίων και αυτή της προληπτικής δράσης για την προστασία του περιβάλλοντος.**

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η σχετική με τη χρήση και την ερμηνεία της αρχής της προφύλαξης ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (COM/2000/0001). Συγκεκριμένα η ανακοίνωση αναφέρει ότι η αρχή της προφύλαξης θα ήταν χρήσιμη *«όταν τα δυνητικά επικίνδυνα αποτελέσματα ενός φαινομένου, ενός προϊόντος ή μιας διαδικασίας αναγνωρίστηκαν και μια επιστημονική εκτίμηση δεν μπορεί να καθορίσει το εύρος των κινδύνων αυτών με ένα επαρκή βαθμό βεβαιότητας»*. Η ανακοίνωση καθορίζει επίσης τα μέτρα τα οποία μπορούν να ληφθούν σύμφωνα με την αρχή της προφύλαξης και τα οποία θα πρέπει, *«εφόσον η δράση κρίνεται απαραίτητη»* να είναι ανάλογα προς το επιλεγέν επίπεδο προστασίας, να είναι συνεκτικά με ομοειδή μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί, να μη συνεπάγονται διακρίσεις κατά την εφαρμογή τους, να βασίζονται σε εξέταση του ενδεχόμενου οφέλους και κόστους της δράσης ή της απουσίας δράσης, να υπάγονται σε αναθεωρήσεις υπό το φως των νέων επιστημονικών δεδομένων **και να επιβάλλουν την ευθύνη προσκόμισης των αναγκαίων επιστημονικών αποδείξεων - το βάρος της απόδειξης - για μια πιο πλήρη αξιολόγηση του κινδύνου.**

Τέλος, οι αρχές της πρόληψης και της προφύλαξης καθιερώνονται ως θεμελιώδεις αρχές του δικαίου προστασίας του περιβάλλοντος και της ενωσιακής (πλέον) περιβαλλοντικής πολιτικής στο άρθρο 191 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), σύμφωνα με το οποίο:

«2. Η πολιτική της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος αποβλέπει σε υψηλό επίπεδο προστασίας και λαμβάνει υπόψη την ποικιλομορφία των καταστάσεων στις διάφορες περιοχές της Ένωσης. Στηρίζεται στις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος, κατά προτεραιότητα στην πηγή, καθώς και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»...

3. Κατά την εκπόνηση της πολιτικής της στον τομέα του περιβάλλοντος, η Ένωση λαμβάνει υπόψη:

- τα διαθέσιμα επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα,
- τις συνθήκες του περιβάλλοντος στις διάφορες περιοχές της Ένωσης,

- τα πλεονεκτήματα και τις επιβαρύνσεις που μπορούν να προκύψουν από τη δράση ή την απουσία δράσης,

- την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Ένωσης στο σύνολό της και την ισόρροπη ανάπτυξη των περιοχών της.».

Είναι σαφές ότι η φύση των περιβαλλοντικών αγαθών, ο ευπαθής χαρακτήρας τους και οι συχνά ανυπέρβλητες δυσχέρειες που εμφανίζονται κατά την προσπάθεια αποκατάστασης των σχετικών ζημιών, κατέστησαν επιβεβλημένη, από τη φύση του πράγματος, την προληπτική δράση ως αναγκαίο όρο για την αποτελεσματική προστασία τους.

Η ίδια αρχή συνάγεται και από το άρθρο 24 του Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο: «1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. **Για τη διαφύλαξη του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας.** 2. Η χωροταξική αναδιάρθρωση της Χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδόμηση και η επέκταση των πόλεως και των οικιστικών γενικά περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του Κράτους, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης.

Οι σχετικές τεχνικές επιλογές και σταθμίσεις γίνονται κατά τους κανόνες της επιστήμης...».

Βέβαια, στο ελληνικό δίκαιο περιβάλλοντος δεν υπάρχει ρητή αναφορά στην αρχή της προφύλαξης, εντούτοις, θεωρείται ότι η τελευταία περιλαμβάνεται στην έννοια των «προληπτικών μέτρων» του άρθρου 24 του Συντάγματος, ως επιμέρους εκδήλωση της αρχής της πρόληψης¹⁴.

Ως εκ τούτου και βάσει των ανωτέρω, ο συντακτικός νομοθέτης δεν αρκείται μόνο στην πρόβλεψη της δυνατότητας να θεσπίζονται μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά επιβάλλει στα όργανα του Κράτους, που έχουν τη σχετική αρμοδιότητα, να προβαίνουν σε θετικές ενέργειες για τη διαφύλαξη του προστατευόμενου αγαθού και ειδικότερα να λαμβάνουν τα απαιτούμενα νομοθετικά

---

¹⁴ Βλ. σχετ. τις αναλύσεις σε: Γ. Σιούτη, Η αρχή της προφύλαξης και η διαχείριση των περιβαλλοντικών κινδύνων, ΠερΔικ 4/2004, σ. 455, Γ. Μπόλια, Η αρχή της προφύλαξης στο διεθνές, κοινοτικό και συγκριτικό δίκαιο, Νόμος και Φύση 15/2005, σ. 370, Η αρχή της προφύλαξης - Μία νέα σχέση μεταξύ δικαίου και επιστήμης και η επίδρασή της στον έλεγχο νομιμότητας, ΠερΔικ 1/2004, σ. 37, Χ. Παπατσώρη - Δρούτσα, Οι αρχές της ΣυνθηΚΕΚ για την προστασία του περιβάλλοντος, ΠερΔικ 1/2005, σ. 92

και διοικητικά, προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα, παρεμβαίνοντας στον αναγκαίο βαθμό και στην οικονομική ή συλλογική δραστηριότητα¹⁵.

Η εν λόγω συνταγματική επιταγή για την προληπτική προστασία του περιβάλλοντος επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της διαδικασίας εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (διαδικασία ΕΠΕ), στο πλαίσιο της οποίας επιχειρείται να εκτιμηθούν εκ των προτέρων, πάσης φύσεως επιδράσεις (θετικές - αρνητικές, μεγάλες - μικρές, άμεσες - έμμεσες κ.λπ.) που προκαλούνται στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, από το σχεδιασμό και υλοποίηση έργων, δραστηριοτήτων και προγραμμάτων¹⁶. Σημειώνεται μάλιστα ότι από το 2001 στο άρθρο 24 του Συντάγματος περιελήφθη διάταξη, σύμφωνα με την οποία οι τεχνικές κρίσεις και σταθμίσεις γίνονται κατά τους κανόνες της επιστήμης.

Β. Σημειωτέον, περαιτέρω, ότι η διάκριση μεταξύ της αρχής της πρόληψης και της αρχής της προφύλαξης ήταν αρχικά δυσχερής και φαινόταν να εξαντλείται στο γεγονός ότι η πρώτη επιτρέπει κατ' αρχήν τη λήψη μόνο αρνητικών μέτρων, συνήθως απαγορεύσεων των δραστηριοτήτων, που είναι επικίνδυνες για το περιβάλλον, τη στιγμή που η δεύτερη αποτελεί τη νομική βάση για τη λήψη θετικών ως επί το πλείστον μέτρων, την εντονότερη παρέμβαση χάριν της προστασίας του περιβάλλοντος και εν τέλει την ανάληψη από τους δημόσιους φορείς μεγαλύτερων προσπαθειών και δαπανών.

Η νομική αντίληψη γύρω από την έννοια της προφύλαξης άλλαξε σημαντικά, όταν ανέκυψαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο ζητήματα, όπως η σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών και η διάθεση γενετικά μεταλλαγμένου καλαμποκιού και αποκρυσταλλώθηκε στην Ανακοίνωση της Επιτροπής της 2^{ης} Φεβρουαρίου 2000 σε σχέση με τον τρόπο οριοθέτησης και εφαρμογής της εν λόγω αρχής από τα κοινοτικά όργανα. **Από την ανακοίνωση αυτή συνάγεται ότι η αρχή της προφύλαξης διατυπώθηκε για να νομιμοποιήσει την αντιμετώπιση περιπτώσεων, οι οποίες δεν εμπίπτουν στο παραδοσιακό πεδίο της προληπτικής δράσης του Κράτους, ιδίως όταν τα επιστημονικά δεδομένα είναι ανεπαρκή ή αβέβαια «και όπου υπάρχουν ενδείξεις, χάρη σε μία προκαταρκτική αντικειμενική επιστημονική αξιολόγηση, ότι είναι λογικό να υπάρχουν ανησυχίες για το ότι τα δυνάμει επικίνδυνα**

¹⁵ ΣτΕ 2731/1997, 2805/1997, 4530/97

¹⁶ Κασσιός, 1991 «Σημειώσεις επιπτώσεων στο περιβάλλον από τεχνικά έργα και προγράμματα», ΕΜΠ, Αθήνα

αποτελέσματα για το περιβάλλον και την υγεία του ανθρώπου των ζώων ή των φυτών είναι ασυνεπή με το επιδιωκόμενο επίπεδο προστασία». **Κοντολογίς, η προφύλαξη επιτρέπει να εξετάζεται το ενδεχόμενο ανάληψης δράσης - θετικά μέτρα ή απαγορεύσεις κατά μίας δραστηριότητας, ακόμη και όταν υφίσταται επιστημονική αβεβαιότητα ως προς την επικινδυνότητα της δραστηριότητας αυτής¹⁷. Από τη σκοπιά αυτή, είναι στενά συνδεδεμένη με τη μεθοδολογία της ανάλυσης, διαχείρισης και κοινοποίησης κινδύνων¹⁸. Η αρχή της προφύλαξης είναι επί της ουσίας ένα εργαλείο διαχείρισης κινδύνων που δύναται να ενεργοποιηθεί εάν υπάρχει επιστημονική αβεβαιότητα ως προς κάποιον εικαζόμενο κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή για το περιβάλλον, ο οποίος προκύπτει από συγκεκριμένη ενέργεια ή πολιτική¹⁹, προϋποθέτοντας κατ' αρχάς τον εντοπισμό του εν δυνάμει προβλήματος και την επιστημονική αξιολόγηση των κινδύνων που απορρέουν από αυτό, ακόμα και εάν αυτοί (οι κίνδυνοι) δεν μπορούν να προσδιορισθούν επιστημονικά με επαρκή βεβαιότητα²⁰. Εξάλλου, εάν υφίσταται επιστημονική βεβαιότητα ως προς τη συνδρομή του κινδύνου για το περιβάλλον, δεν τίθεται θέμα προσφυγής στην αρχή της προφύλαξης, αλλά εφαρμογής της αρχής της πρόληψης. Όταν όμως υπάρχουν ισχυρές αμφιβολίες, κατόπιν πάντα της δέουσας**

---

¹⁷ Βέβαια υπάρχει μία επιστημονική αφετηρία για να διαπιστωθεί ότι η συγκεκριμένη δραστηριότητα μπορεί να οδηγήσει σε κάποιες δυσμενείς επιπτώσεις για το περιβάλλον, διότι στην αντίθετη περίπτωση, η επίκληση της αρχής θα μπορούσε να γίνει κατά τρόπο καταχρηστικό ή και αυθαίρετο. Βλ. Γ. Κρεμλή, Εισαγωγικές παρατηρήσεις ως προς την αρχή της προφύλαξης, σε: Γ. Κρεμλή, Γ. Μπάλια, Α. Σηφάκη (επιμ.), Η αρχή της προφύλαξης, 2004, σ. 22. Βλ. επίσης Τ. Νικολόπουλο, αβεβαιότητα και η σχετικότητα της εφαρμογής της αρχής της προφύλαξης στη νέα «επιστημονικο-ανταγωνιστική» τάξη, ΠερΔικ 4/2002, σ. 689, Μ. Βαρελά, Η εφαρμογή της αρχής της προφύλαξης μετά τον Ν. 3431/2006, ΠερΔικ 1/2008, σ. 25, Κ. Παπαδόπουλος, Η εγκατάσταση και λειτουργία κεραιών κινητής τηλεφωνίας με τον Ν. 3431/2006, ΔίΜΕΕ 3/2006, σ. 362, ΣτΕ Ολ 1264/2005 ΔίΜΕΕ 2/2005, σ. 276 (παρατ. Α. Μανιάτη), ΠερΔικ 2005, σ. 268,450, ΜΠρΗρακλείου 3064/2008 ΠερΔικ 3/2008, σ. 437, ΕφΠατρών 182/2001 ΠερΔικ 2/2001, σ. 249 (παρατ. Γ. Νικολόπουλος), ΠΠρθεσ 26223/2005 ΠερΔικ 4/2005 (σημ. Α. Σίνης), α. 614, ΠολΠρΔαρ. 100/2007, 4/2007, σ. 587, ΤρΠλημΒόλου 3325/2005 ΠερΔικ 3/2006, σ. 427 (σημ. Ν. Μόσχος), ΜΠρθεσ 13776/2002 ΠερΔικ 2/2002, σ. 360 (παρατ. Μ. Κοτζαϊβάζογλου), ΣτΕ ΕΑ 486/2005 ΠερΔικ 3/2005, σ. 451 (παρατ. Β. Τσεβρένης), ΔΕφΑΘ 57/2006 ΔίΜΕΕ 3/2006, σ. 410 (σημ. Μ. Βαρελά), ΜΠρΚερκύρας 1764/2005 ΠερΔικ 1/2007, σ. 100, ΜΠρθεσ 19938/2006 2/2006, σ. 258.

¹⁸ Μεθοδολογία, η οποία είναι ευρύτερα γνωστή με τους αγγλικούς όρους risk assessment και risk management. Βλ. και Γ. Σιούτη, Η αρχή της προφύλαξης και η διαχείριση των περιβαλλοντικών κινδύνων, ΠερΔικ 4/2004, σ. 455.

¹⁹ Για παράδειγμα, σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς τις πιθανές βλαβερές συνέπειες ενός προϊόντος, είναι δυνατό να δοθούν εντολές να σταματήσει η διανομή του προϊόντος αυτού ή να αποσυρθεί από την αγορά εάν, μετά από αντικειμενική επιστημονική αξιολόγηση, παραμείνει η αβεβαιότητα. Τα μέτρα αυτά πρέπει να μην εισάγουν διακρίσεις, να είναι αναλογικά και να αναθεωρούνται μόλις γίνονται διαθέσιμα περισσότερα επιστημονικά στοιχεία.

²⁰ Για παράδειγμα, ο κίνδυνος πρόκλησης ασθένειας στον άνθρωπο από την κατανάλωση βοείου κρέατος που προέρχεται από ζώα μολυσμένα από σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια ή αναθρεμμένα με ορμόνες (όπως στις ΗΠΑ) δεν είναι ακόμη και σήμερα επιστημονικά αποδεδειγμένος με επαρκή βεβαιότητα, όπως εξάλλου και οι κίνδυνοι για την υγεία από την κατανάλωση γενετικά μεταλλαγμένων δημητριακών.

επιστημονικής αξιολόγησης, ως προς την επικινδυνότητα ενός έργου ή μίας δράσης, τότε εφαρμόζεται η αρχή της προφύλαξης.

Στη συνέχεια, επιλέγονται τα πρόσφορα μέτρα αντιμετώπισης του εν δυνάμει αυτού κινδύνου, επιλογή η οποία **έχει προεχόντως πολιτικό και όχι νομικό χαρακτήρα και τελεί σε συνάρτηση με το κοινωνικά αποδεκτό επίπεδο κινδύνου**²¹. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα δεν μπορούν να υιοθετήσουν ένα επίπεδο «μηδενικού κινδύνου», κάτι το οποίο, άλλωστε, είναι στην πράξη αδύνατο, **οφείλουν όμως να διασφαλίσουν υψηλό επίπεδο προστασίας, το οποίο θα πρέπει να είναι το υψηλότερο δυνατό από τεχνική άποψη.**

Η αρχή της προφύλαξης επί της ουσίας επεκτείνει την αρχή της πρόληψης, καθώς σύμφωνα με αυτή τα προστατευτικά μέτρα του περιβάλλοντος πρέπει να λαμβάνονται ακόμη και όταν δεν υπάρχει πλήρης επιστημονική βεβαιότητα και απόδειξη για τις δυσμενείς περιβαλλοντικές συνέπειες μιας δραστηριότητας. Αρκεί να υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις για πιθανές περιβαλλοντικές βλάβες. Αποτελεί ουσιαστικά υψηλού επιπέδου πρόληψη, απαραίτητο στοιχείο για την ουσιαστική προστασία του ευπαθούς ενόμου αγαθού του περιβάλλοντος. Κατά κοινή ομολογία η αρχή της προφύλαξης αποτελεί το βασικότερο εργαλείο για την ορθή διαχείριση των κινδύνων σε βάρος του περιβάλλοντος. Σε αντίθεση με την αρχή της πρόληψης, όπου ο κίνδυνος είναι βέβαιος και επιστημονικά αποδεδειγμένος, στην αρχή της προφύλαξης ο κίνδυνος είναι αβέβαιος και δεν έχει αποδειχθεί επιστημονικά. Συνεπώς, η αρχή της προφύλαξης καλύπτει τα κενά της επιστημονικής έρευνας που αδυνατεί να συμβαδίσει με τη ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας (Κουτούπα- Ρεγκάκου Ε., 2007), επιτυγχάνοντας μία υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος. Μία από τις πολλές εφαρμογές της αρχής της προφύλαξης είναι η μετακύλιση στον φορέα της εν δυνάμει επικίνδυνης δραστηριότητας (για παράδειγμα ο παρασκευαστής ενός νέου φαρμάκου ή εντομοκτόνου) του βάρους να προσκομίσει τις αναγκαίες επιστημονικές αποδείξεις ότι από την δραστηριότητα που προτίθεται να αναπτύξει δεν γεννάται κίνδυνος ή ότι αυτός κινείται σε χαμηλά και κοινωνικά αποδεκτά επίπεδα.

---

²¹ Πρβλ. ενδεικτικά απόφαση του ΔΕΚ Υπόθ. C-284/1995 απόφ. της 14.7.1998, Safety Hi-tech, Συλλ. 1998,1-4301, σκ. 49. Για μία αναλυτική παρουσίαση της εφαρμογής της αρχής της προφύλαξης από τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα βλ. Μπόλια, ό.π., σ. 414 επ.

Συνεπώς, με το παραπάνω περιεχόμενο η αρχή επιτάσσει τα μέτρα προφύλαξης να λαμβάνονται μέχρι να αποδειχθεί ότι οι δραστηριότητες ή τα προϊόντα είναι ακίνδυνα. Τα αρμόδια όργανα της δημόσιας διοίκησης οφείλουν, σύμφωνα με την εν λόγω αρχή, εάν υπάρχει έστω και υπόνοια για πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, να λαμβάνουν μέτρα προφύλαξης, τα οποία θα διατηρούνται έως ότου και αν αποδειχθεί ότι δεν υπάρχει κίνδυνος για το περιβάλλον.

Η αρχή της προφύλαξης ως μία από τις θεμελιώδεις συνισταμένες του ευρωπαϊκού δικαίου του περιβάλλοντος εφαρμόζεται πλέον και από τον εθνικό δικαστή, έχει δε δεσμευτική ισχύ²². Θα ήταν, όμως, εσφαλμένο να θεωρήσει κανείς ότι η αρχή αυτή καταλείπει ανεξέλεγκτα περιθώρια επιλογών στις δημόσιες αρχές. Η απλή αλλαγή πολιτικής θέσης δεν νοείται να οδηγεί σε αναίρεση ή σε «υποβάθμιση» της αρχής της προφύλαξης για συγκεκριμένη δραστηριότητα, εφόσον η αναίρεση ή «υποβάθμιση» αυτή δεν στηρίζεται σε επαρκή και μετρήσιμα επιστημονικά δεδομένα.

Η σημασία που αποδίδεται στην αρχή της προφύλαξης και της πρόληψης στο πλαίσιο του ενωσιακού δικαίου είναι εμφανής καθώς οι περισσότερες Οδηγίες και Κανονισμοί θεσπίζουν προληπτικά μέτρα είτε υπό τη μορφή της καθιέρωσης προληπτικού ελέγχου των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή γενικότερα, προληπτικών δράσεων προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες συγκεκριμένων περιβαλλοντικών αγαθών είτε υπό τη μορφή της ενημέρωσης και συμμετοχής των πολιτών σε θέματα περιβάλλοντος.

7.2. Ωστόσο, εν προκειμένω, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. παραβιάζει ευθέως τις αρχές της πρόληψης και της προφύλαξης που πηγάζουν εκ των άρθρων 24 του Συντάγματος και 191 της ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι:

(α) για το υπό κρίση έργο δεν έχει εκπονηθεί Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση, παρότι αυτό βρίσκεται σε άμεση γειτνίαση με την **Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) με κωδικό GR1250002** και ονομασία «*Πιέρια Ορη*», ενώ και αυτή καθεαυτή η περιοχή εγκατάστασης έχει αναγορευθεί σε Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους με κωδικό AT4011041, και άρα ουδέποτε διεξήχθη η δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων του στο προστατευόμενο περιβάλλον της περιοχής εγκατάστασης.

---

²² ΣτΕ 3445/1998, ΣτΕΟλ 613/2002, ΣτΕ 1286/2019

(β) δεν αναφέρεται κανένα απολύτως στοιχείο ως προς τα χαρακτηριστικά – ιδιότητες της χλωρίδας, της πανίδας και της ορνιθοπανίδας (ιδίως τα είδη ορνιθοπανίδας απλώς ΔΕΝ υπάρχουν στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.) της περιοχής εγκατάστασης και φυσικά δεν λαμβάνει χώρα η παραμικρή αξιολόγηση των επιπτώσεων του υπό κρίση Α/Π επ’ αυτών, παρότι σύμφωνα με τις παραδοχές του ίδιου του μελετητή, αρκετά είδη που απαντώνται στην περιοχή τυγχάνουν προστατευόμενα και απειλούμενα είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος, ενώ η ίδια η περιοχή εγκατάστασης τυγχάνει και ΤΙΦΚ.

(γ) δεν αξιολογούνται πραγματικά και ουσιαστικά οι σωρευτικές επιπτώσεις του υπό κρίση έργου στην ευρύτερη περιοχή εγκατάστασης του ορεινού όγκου των Πιερίων, όπως αναλυτικά προεκτέθηκε.

(δ) δεν περιλαμβάνεται στην Μ.Π.Ε., η παραμικρή πρόβλεψη σχετικά με την ασφαλή απομάκρυνση των χιλιάδων κυβικών μέτρων περισσευούμενων φερτών υλικών (χώματος κ.λπ.).

(ε) το μέσο πλάτος της σχεδιαζόμενης οδοποιίας ανέρχεται καθ’ όλο το μήκος της μεσοσταθμικά στο υπερδιπλάσιο του επιτρεπόμενου των 5,00 μ. και δη στα 12,45 μέτρα.

(στ) η Μ.Π.Ε έχει συνταχθεί από έναν μόνον άνθρωπο με την ειδικότητα του δασολόγου.

Ως εκ τούτου, εκ των ανωτέρω συνάγεται με απόλυτη σαφήνεια ότι υπάρχουν (τουλάχιστον) εύλογες και βάσιμες επιστημονικές επιφυλάξεις και ισχυρές αμφιβολίες (εάν όχι βεβαιότητα) ως προς τις αρνητικές επιπτώσεις του υπό κρίση Α/Π (μετά των συνοδών του έργων οδοποιίας) επί του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής εγκατάστασης και την διαφύλαξη του προστατευτέου αντικειμένου της και σε κάθε περίπτωση δεν υφίσταται η απαιτούμενη βεβαιότητα ως προς την ανυπαρξία τους.

Επομένως, η αδειοδοτούσα αρχή σεβόμενη την αρχή, εάν όχι της πρόληψης, τουλάχιστον εκείνη της προφύλαξης, σύμφωνα με την οποία, εάν υπάρχει έστω και υπόνοια για πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, τα αρμόδια όργανα της Διοίκησης οφείλουν να απορρίπτουν τα προτεινόμενα σχέδια ή επεμβάσεις, έως ότου και εφόσον αποδειχθεί ότι δεν υπάρχει κίνδυνος για το περιβάλλον, οφείλει να αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτόν.

8. Παραβίαση της υπ' αριθ. πρωτ. 98336/1844 από 30.6.2005 διαταγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σε συνδυασμό με τις διατάξεις της υπ' αριθ. 15277 από 23.3.2012 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.²³.

Τα συνοδά έργα της οδοποιίας πρόσβασης προτείνεται να υλοποιηθούν εντός του συνιδιόκτητου δάσους Ελατοχωρίου, όπως προκύπτει από τον από 1998 «*Διαχειριστικό Χάρτη Δάσους Αναγκαστικού Δασικού Συνεταιρισμού Ελατοχωρίου Ν. Πιερίας*» του Δασαρχείου Κατερίνης και επομένως απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του «*Αναγκαστικού Συνεταιρισμού Διαχειρίσεως αδιαίρετου δάσους Ελατοχωρίου Πιερίας*», ο οποίος και το διαχειρίζεται, προκειμένου να εκδοθεί η απαιτούμενη Έγκριση Επέμβασης που ενσωματώνεται με την αιτούμενη Α.Ε.Π.Ο. δια της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

Ειδικότερα, η έκταση του συνιδιόκτητου δάσους Ελατοχωρίου έχει συνολικό εμβαδό 1.700,00 εκτάρια και αποτελείται από 89 αναγνωρισμένα ακέραια μερίδια, όσοι δηλαδή και οι αρχικοί ιδιοκτήτες της, σύμφωνα με τον υπάρχοντα κτηματικό χάρτη, ο οποίος συντάχθηκε δυνάμει των υπάρχοντων τίτλων αυτών και συγκεκριμένα δυνάμει του υπ. αριθ. 19112 από 4.6.1935 «*Πωλητηρίου*» συμβολαίου του συμβολαιογράφου Κατερίνης Βασιλείου Θεοχάρους Διάκου, δια του οποίου, οι δικαιοπάροχοι των μελών του ως άνω Αναγκαστικού Συνεταιρισμού, αγόρασαν από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος έναντι του ποσού (τότε) των 3.311.000,00 δραχμών, το δάσος του Ελατοχωρίου και δη «*το αγρόκτημα Σκουτέρνας Ελατοχωρίου αποτελούμενον από βοσκήν, οικόπεδα, αγρούς και δάσος και ρέοντων υδάτων ηριθμημένον εν των κτηματολογιω της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος υπ' αύξοντα αριθμόν ET 483 βοσκήν, από το υπ. αριθμόν ET 484-640 οικόπεδα, από τους υπ. αριθμ. ET 644-1346 αγρούς και από το υπ. αριθμόν ET 1381 δάσος, εννοούμενων και των εν αυτό ρέοντων υδάτων συνολικής εκτάσεως δεκαεπτά χιλιάδων έξι 17006 στρεμμάτων Ελληνικών ή όσης εκτάσεως και αν είναι...*», όπως αυτό περιγράφεται στο εν λόγω συμβόλαιο.

Στη συνέχεια, βάσει μιας σειράς νόμων και διαταγμάτων, παραχωρήθηκε στον ως άνω Συνεταιρισμό από τα μέλη / συνεταιίρους του η νομή (διαχείριση) του

---

²³ «Εξειδίκευση διαδικασιών για την ενσωμάτωση στις Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις της προβλεπόμενης από τις διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας έγκρισης επέμβασης, για έργα και δραστηριότητες κατηγοριών Α και Β της υπουργικής απόφασης με αριθμ. 1958/2012 (ΦΕΚ21/Β/13.1.2012), σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 4014/2011.», (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 1077/9.4.2012)

συνιδιόκτητου Δάσους του Ελατοχωριού, προκειμένου να υλοποιείται η συνολική και οργανωμένη αξιοποίηση και εκμετάλλευσή του.

Πλην όμως, από τα στοιχεία που έχουν αναρτηθεί στο Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο, προκύπτει ότι ο φορέας του έργου δεν έχει εισέτι προσκομίσει στην αρμόδια αρχή την σύμφωνη γνώμη του ως άνω Συνεταιρισμού, έτσι ώστε να προχωρήσει εντός της ιδιοκτησίας του στην επιχειρούμενη επέμβαση, όπως απαιτείται για την έκδοση της αιτηθείσας Α.Ε.Π.Ο. (ως ενσωματώνουσα την Έγκριση Επέμβασης), σύμφωνα και με την υπ' αριθ. πρωτ. 98336/1844 από 30.6.2005 διαταγή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα, «Εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 2 νόμου 2941/2001 σε διακατεχόμενες εκτάσεις», σύμφωνα με την οποία:

«Επειδή στην πράξη ανέκυψαν προβλήματα ως προς το χειρισμό υποθέσεων που αφορούν την εγκατάσταση έργων Α.Π.Ε. σε διακατεχόμενες εκτάσεις δασικού χαρακτήρα, παρέχουμε την κάτωθι οδηγία και παρακαλούμε για ανάλογη εφαρμογή:

Τα έργα Α.Π.Ε. κρίθηκαν με τη διάταξη της παρ. 5 άρθρου 35 Ν. 2773/1999, η οποία προστέθηκε με την παρ. 9 άρθρου 2 Ν. 2941/2001, ως δημοσίας ωφελείας και ορίστηκε (ως συνεπαγόμενη ενέργεια), για τις μη δημόσιες δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, σε περίπτωση που ο κύριος αυτών δεν συναινεί για την πραγματοποίηση της επέμβασης, ν' ακολουθείται η διαδικασία της αναγκαστικής απαλλοτριώσης, προκειμένου τα εν λόγω έργα να υλοποιηθούν.

Οι διακατεχόμενες εκτάσεις δασικού χαρακτήρα που προορίζονται για την εγκατάσταση έργων Α.Π.Ε., κατά το ειδικό καθεστώς που τις διέπει, σύμφωνα με το οποίο ο διακάτοχος ασκεί εκμετάλλευση και κάρπωση του δάσους ή της δασικής έκτασης ως νομές, ενώ η κυριότητα της έκτασης παραμένει στο Ελληνικό Δημόσιο, θ' αντιμετωπίζεται με τον κατωτέρω ιδιαίτερο τρόπο, λαμβανομένου υπόψη, κατά το πνεύμα της προαναφερόμενης διάταξης, ότι η δημόσια ωφέλεια του έργου αποτελεί το μέτρο για τη διαμόρφωση της κρίσης (με συνυπολογισμό, φυσικά, των παραγόντων εκείνων, που θα έχουν ρόλο αποφασιστικό στην επέμβαση), ενώ αντίστοιχα θα πρέπει να υφίσταται πρόβλεψη ώστε να μην παραβιάζεται το δικαίωμα του διακατόχου.

Εφόσον λοιπόν κατατίθενται σχετικά αιτήματα, η γνώμη (συναίνεση ή μη) του διακατόχου θα συνοδεύει το φάκελο της υπόθεσης, χωρίς όμως αυτή να εξαρτά και να καθορίζει την απόφαση της Διοίκησης. Η Διοίκηση θα λαμβάνει υπόψη της το δικαίωμα του διακατόχου και θα διασφαλίζει στα πλαίσια της διαδικασίας έγκρισης επέμβασης την απόδοση της επιδιωκόμενης από αυτό κάρπωσης. Έτσι,

π.χ., όταν το ανωτέρω δικαίωμα εξαντλείται στην ξύλευση και απόληψη δασικών προϊόντων, τότε, σύμφωνα με τις υφιστάμενες διαχειριστικές εκθέσεις ή τους πίνακες υλοτομίας που θα συνταχθούν, τα αποληφθέντα από τον επενδυτή δασική προϊόντα, θ' αποδίδονται στο διακάτοχο με επιμέλεια της δασικής υπηρεσίας, σε μέρος που θα προκαθοριστεί και χωρίς δαπάνη ή βάρη γι' αυτόν.

Το δικαίωμα της οιονεί νομής που ο διακάτοχος απολαμβάνει, εφόσον κριθεί από αυτόν ότι θίγεται δια της ασκούμενης επεμβάσεως, μπορεί να το διεκδικήσει με προσφυγή του στα πολιτικά δικαστήρια.

Πέραν τούτων, η κάθε περίπτωση δύναται ν' αντιμετωπιστεί και στα πλαίσια του άρθρου 13 νόμου 3208/2003.».

Δεδομένου δε ότι με την υπ' αριθ. 15277 από 23.3.2012 Απόφαση του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.²⁴, εξειδικεύτηκαν οι διαδικασίες για την ενσωμάτωση στις Α.Ε.Π.Ο. της προβλεπόμενης από τις διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας έγκρισης επέμβασης, για έργα και δραστηριότητες κατηγοριών Α και Β της ΥΑ1958/2012 (ΦΕΚ 21/Β/13.01.2012), σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 4014/11, όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 55 του Ν. 4042/2012,

ο φορέας του έργου οφείλει, βάσει αυτών αλλά και βάσει της προαναφερθείσας υπ' αριθ. πρωτ. 98336/1844 από 30.6.2005 διαταγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, **αφενός** να λάβει την σύμφωνη ή μη γνώμη του ως άνω Συνεταιρισμού περί της σκοπούμενης επέμβασης εντός του συνιδιόκτητου δάσους **και αφετέρου** να «**διασφαλίσει στα πλαίσια της διαδικασίας έγκρισης επέμβασης την απόδοση της επιδιωκόμενης από αυτούς κάρπωσης**».

Περαιτέρω, ο ως άνω Συνεταιρισμός είναι ο βασικός μέτοχος (κατά 51%) της ανώνυμης εταιρείας που διαχειρίζεται και λειτουργεί το Χιονοδρομικό Κέντρο Ελατοχωρίου. Από το υπόλοιπο ποσοστό, το 40% ανήκει στον Δήμο Κατερίνης, το 5% ανήκει στον Αθλητικό Σύλλογο Ελατοχωρίου και το 4% στον Χιονοδρομικό Όμιλο Κατερίνης.

Επομένως, πέραν των ανωτέρω η εγκατάσταση του υπό κρίση έργου σε απόσταση μόλις 1000 μ. από τον πυρήνα του Χιονοδρομικού Κέντρου, πρόκειται να επιφέρει καίριο πλήγμα όχι απλά στην περαιτέρω ανάπτυξή του, αλλά και στην ίδια την

---

²⁴ «Εξειδίκευση διαδικασιών για την ενσωμάτωση στις Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις της προβλεπόμενης από τις διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας έγκρισης επέμβασης, για έργα και δραστηριότητες κατηγοριών Α και Β της υπουργικής απόφασης με αριθμ. 1958/2012 (ΦΕΚ21/Β/13.1.2012), σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 4014/2011.», (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 1077/9.4.2012)

συνέχιση της λειτουργίας του, κατά παράβαση, πέραν όλων των άλλων, και των προβλεπόμενων στο Ειδικό Χωροταξικό για τον Τουρισμό και ιδίως στο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της Κεντρικής Μακεδονίας όπως αυτό αναθεωρήθηκε με την υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/73483/852 Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΦΕΚ τ. Δ' αρ. φ. 485/20.8.2020), καθώς, σύμφωνα με αυτήν:

«...Η εγκατάσταση Φ/Β και αιολικών πάρκων πρέπει να αποφεύγεται εντός ζωνών προστασίας του αγροτικού τοπίου, εντός των εθνικών πάρκων και, γενικότερα, περιοχών προστασίας (Natura 2000, δασικές περιοχές)».

Κατά συνέπεια και δεδομένων των ανωτέρω, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για το λόγο αυτό.

10. Συμπερασματικά.

Τα έργα για την εγκατάσταση των 7 ως άνω πρωτόγνωρα τεραστίων διαστάσεων ανεμογεννητριών (εκ των μεγαλύτερων σε ύψος και διάμετρο πτερωτής - ρότορα εξ όσων κυκλοφορούν στην οικεία αγορά), καθώς και **τα συνοδά έργα** για τη διάνοιξη νέας οδοποιίας μήκους **5.180,77 μέτρων και μέσου πλάτους 12,45 μέτρων** και την διαπλάτυνση της όποιας τυχόν υφιστάμενης, την τοποθέτηση των πυλώνων μεταφοράς του εγγεόμενου ρεύματος ή την διάνοιξη τάφρων για τα καλώδια μεταφοράς (ακόμα δηλαδή και στην περίπτωση που αυτή θα είναι υπόγεια) κ.λπ., πρόκειται μετά βεβαιότητας να επιφέρουν τις εξής δραματικές συνέπειες στην περιοχή μας, αφ' ης στιγμής, σκοπείται να λάβουν χώρα εντός «παρθένων» δασών και δασικών οικοσυστημάτων, απαιτώντας την εκρίζωση της υπάρχουσας δασικής βλάστησης, την πραγματοποίηση εκχωματώσεων χιλιάδων τόνων χώματος (με την συνεπακόλουθη επίρριψή τους στις πλαγιές των ορεινών όγκων), αλλά και την τοποθέτηση αδρανών υλικών (χαλίκι 3Α) επί των οδών πρόσβασης:

(α) η κτηνοτροφία, και η γεωργία θα υποστούν συντριπτικό πλήγμα, δεδομένου ότι οι βοσκήσιμες εκτάσεις θα μειωθούν σημαντικά, ενώ η από αιώνων αδιατάρακτη ισορροπία μεταξύ της πανίδας και της χλωρίδας θα ανατραπεί άρδην, με αποτέλεσμα η προσφερόμενη (από την ίδια τη φυσική διαδικασία) βλάστηση για τα ποίμνια να περιορισθεί στο ελάχιστο. Αντιπροσωπευτικότερα δε της χλωρίδας αποτελούν τα

πολύτιμα φυτά των Πιερίων με απόφιο υλικό αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών-καρποφόρων, καθώς και το ευρέως γνωστό «*ΤΣΑΙ ΟΛΥΜΠΙΟΥ*», βοτανικά «*sideritis cardiac*», το οποίο τα τελευταία χρόνια αποτελεί μια δυναμική παραγωγική δραστηριότητα ιδίως της περιοχής του Ελατοχωρίου, καθώς με το ιδανικό μικροκλίμα που διαμορφώνεται λόγω του υψομέτρου έχει την πλέον κατάλληλη εδαφική δομή και υφή για την καλλιέργεια του.

Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι κύριες ως άνω πηγές εισοδημάτων των εναπομεινάντων μόνιμων κατοίκων των γειτονικών οικισμών πρόκειται να συρρικνωθούν σε τέτοιο βαθμό που θα τους εξαναγκάσει στην εγκατάλειψη των εν λόγω δραστηριοτήτων, οδηγώντας έτσι στην περαιτέρω «ερήμωση» των χωριών μας, παρότι τα τελευταία χρόνια δίνεται μία «άνιση» μεν, αλλά επιτυχής σε μεγάλο βαθμό, μάχη για την προσέλκυση ολοένα και περισσότερων μόνιμων κατοίκων ακριβώς μέσω της υιοθέτησης και εφαρμογής σύγχρονων και ευέλικτων μορφών κτηνοτροφίας και ορεινής γεωργίας.

(β) οι ροές του ήπιου περιπατητικού και εναλλακτικού – αθλητικού τουρισμού, οι οποίες τα τελευταία χρόνια συστηματικά (με αργά μεν αλλά σταθερά βήματα) αυξάνονται μέσω συντεταγμένων πρωτοβουλιών της τοπικής κοινωνίας, ενισχύοντας το εισόδημα των κατοίκων και συμβάλλοντας αποφασιστικά στο «ξαναζωντάνεμα» της περιοχής μας, είναι απολύτως δεδομένο ότι θα ανασχεθούν βιαίως, ματαιώνοντας φυσικά κάθε προσπάθεια μελλοντικής ανάπτυξης τους και υπονομεύοντας οποιαδήποτε δυνατότητα αειφόρου ανάπτυξης στον εν λόγω τομέα σε συνδυασμό με την πρωταρχική ανάγκη διατήρησης των ορεινών οικοσυστημάτων.

(γ) η συντριπτική αλλοίωση του φυσικού αναγλύφου, η ανατροπή της μορφολογίας του εδάφους, η αλλαγή των κλίσεων στους υδατοκρίτες, η αποψίλωση από την υφιστάμενη βλάστηση θα έχει μόνιμο χαρακτήρα καθιστώντας την ευρύτερη περιοχή σε περιοχή «φάντασμα» με μοναδικό πλέον προορισμό την υποδοχή ολοένα περισσότερων ανεμογεννητριών ή και άλλων βιομηχανικού τύπου εγκαταστάσεων.

Καταστροφικότερη δε όλων πρόκειται να είναι η σκοπούμενη «επέμβαση» στο δάσος ελάτης και οξιάς, με κατάφυτες καρυδιές και καστανιές, ενός δάσους απίθανου φυσικού κάλλους! Έτσι, ο προορισμός της περιοχής μας ως υποδοχέας ήπιου, φυσιολατρικού τουρισμού σε συνδυασμό με την βόσκηση και την ανάπτυξη της λεγόμενης «έξυπνης» ορεινής γεωργίας, θα ανατραπεί οριστικά, δεδομένου ότι η

ζημία και η ανεπίστρεπτη αλλοίωση της φυσικής της ιδιοσυστασίας, μέσω της ισοπέδωσης και τσιμεντοποίησης έκτασης δεκάδων στρεμμάτων, καθώς και των εκσκαφών χιλιάδων κυβικών μέτρων χώματος, θα υποβαθμίσει, πέραν πάσης αμφιβολίας, το σύνολό της, μετατρέποντάς την από αγνή και ανέπαφη φύση σε ισοπεδωμένο και ρημαγμένο τοπίο.

(δ) παράλληλα, η ευρύτερη περιοχή των Πιέριων Όρεων, η οποία:

i. συνιστά ένα σπάνιας αισθητικής και αξιολογής ομορφιάς συνεκτικό – ενιαίο (επί της ουσίας) φυσικό τοπίο, το οποίο έχει μείνει αδιατάρακτο στο πέρασμα των αιώνων, εξ ου και αναγορεύθηκε σε Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους.

ii. παρουσιάζει ιδιαίτερο περιβαλλοντικό - γεωπεριβαλλοντικό ενδιαφέρον, καθώς εμφανίζει έντονο ανάγλυφο, με βαθιές στενές κοιλάδες και ρεματιές και με ομαλά συνήθως κατερχόμενες πλαγιές. Στις κατώτερες θέσεις επικρατούν λοφώδεις σχηματισμοί με βαθιές χαράδρες και απότομα πρανή, αλλά μεταξύ των ρεμάτων σχηματίζονται ομαλές, αποστρογγυλωμένες ράχες, οι οποίες κατά το πλείστον καλλιεργούνται αποτελώντας παράλληλα σημαντική περιοχή για το υδρολογικό καθεστώς του συνόλου σχεδόν των γειτονικών οικισμών,

iii. περιλαμβάνει θέσεις και περιοχές με σημαντικό αρχαιολογικό, ιστορικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον, οι οποίες στην πλειοψηφία τους παραμένουν ακόμα ανεξερεύνητες από τις αρμόδιες αρχαιολογικές υπηρεσίες (προϊστορικά μνημεία, πιθανά αρχαία ιερά, πύργοι, ίχνη κατοίκησης, οχυρώσεις, σπήλαια- καταφύγια, πηγές και βρύσες, σημαντικές βυζαντινές εκκλησίες κ.λπ.),

iv. φιλοξενεί δεκάδες κινδυνεύοντα και προστατευόμενα είδη χλωρίδας, όπως δάση οξιάς, δρυός, μαύρης και δασικής πεύκης, καστανιάς, νησίδες ελάτης και μικτά δάση πλατυφύλλων-κωνοφόρων, αλλά και πανίδας και ορνιθοπανίδας, για την καταγραφή των οποίων έχουν ήδη πραγματοποιηθεί σοβαρές επιστημονικές μελέτες (όπως λ.χ. από το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή / Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων – Υγροτόπων σε συνεργασία με την Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής στο πλαίσιο ένταξης της περιοχής στο έργο Life + AdaptFor με τίτλο «Προσαρμογή της διαχείρισης των δασών στην κλιματική αλλαγή στην Ελλάδα»),

πρόκειται με αδιαμφισβήτητη βεβαιότητα να υποστεί εξαιρετικά έντονη περιβαλλοντική επιβάρυνση έως και ανεπανόρθωτη βλάβη από την ισοπέδωση των κορυφογραμμών, την αποψίλωση των δασών και της υφιστάμενης δασικής και χορτολιβαδικής βλάστησης, τις εκτεταμένες εργασίες εκσκαφών, εκχωματισμών, επιχώσεων και τσιμεντοποίησης για τις ανάγκες εγκατάστασης του υπό κρίση Α/Π και των συνοδών έργων οδοποιίας του, δεδομένου ότι αυτά (κυρίως και συνοδά έργα), πέραν του ότι δεν συνάδουν σε καμία περίπτωση με την παραδοσιακή τοπική αρχιτεκτονική, την ιστορικότητα του ορεινού όγκου και το υψηλής αισθητικής αξίας ορεινό φυσικό τοπίο, θα υπονομεύσουν μόνιμα και σε πολύ μεγάλο βαθμό την κατάσταση διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων της ευρύτερης περιοχής (τύπους οικοτόπων, είδη χλωρίδας - κυρίως τα τοπικά ενδημικά είδη- και πανίδας) αλλά και την εν γένει βιοποικιλότητά της, αλλοιώνοντας ριζικά την ιδιοσυστασία, τον χαρακτήρα και την ταυτότητά της.

(ε) ο ανερχόμενος (κυρίως) χειμερινός τουρισμός της περιοχής μας θα υποστεί τεράστιο πλήγμα, αφού όλως πλησίον της θέσης εγκατάστασης του κρινόμενου έργου, υπάρχουν οι εγκαταστάσεις του Χιονοδρομικού Κέντρου Ελατοχωρίου. Είναι αυτονόητο δε ότι το υπό κρίση Αιολικό Πάρκο μετά των συνοδών του έργων, μετά βεβαιότητας θα επηρεάσει δραματικά και θα υποβαθμίσει τόσο αισθητικά όσο και λειτουργικά την ύπαρξη του Χιονοδρομικού Κέντρου, το οποίο προσφέρει μία «οικονομική ανάσα» σε όλους τους κατοίκους του Ελατοχωρίου αλλά και της ευρύτερης περιοχής ενόψει του χειμερινού τουρισμού που προσελκύει και που βαίνει συνεχώς αυξανόμενος τα τελευταία έτη.

(στ) δεδομένου ότι το σχεδιαζόμενο Α/Π χωροθετείται σε μικρή απόσταση από οικισμούς και κατοικημένες περιοχές θα επιφέρει εξαιρετικά αρνητικές επιπτώσεις ακόμα και στην υγεία (σωματική και ψυχική) των κατοίκων, όπως προκύπτει και από πρόσφατες μελέτες ανά τον κόσμο, βάσει των οποίων η λειτουργία τεραστίων διαστάσεων ανεμογεννητριών, όπως οι κρινόμενες, προκαλούν εκτεταμένη ζημία στην υγεία των περιοίκων, για την αποκατάσταση της οποίας μάλιστα έχουν επιδικασθεί σημαντικά ποσά υπέρ τους και σε βάρος των αιολικών εταιρειών (βλ. **ενδεικτικά τους Βέλγους Christel και Luc Fockaert όπου τους επιδικάστηκε από το Δικαστήριο της Τουλούζης αποζημίωση 110.000 ευρώ λόγω του «συνδρόμου της ανεμογεννήτριας»**).

Περαιτέρω, το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ, ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 2464/3.12.2008) είναι σε διαδικασία αναθεώρησης, καθώς παραβιάζει σειρά διατάξεων της ενωσιακής περιβαλλοντικής νομοθεσίας, εξ ου και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη εκκινήσει διαδικασία παραπομπής της χώρας μας στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πληθώρα δε επιστημονικών μελετών που έχουν λίαν προσφάτως δημοσιευθεί (με πλέον χαρακτηριστική την επιστημονική δημοσίευση «*Kati, V., Kassara, C., Vrontisi, Z., Moustakas, A. (2021) The biodiversity-wind energy-land use nexus in a global biodiversity hotspot. Science of the Total Environment. <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2020.144471>*»), αναδεικνύουν τις αβελτηρίες και τις αντιφάσεις του ισχύοντος ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ και προτείνουν την καθολική εξαίρεση περιοχών με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά από την εγκατάσταση Α/Π, καθώς υπάρχει ευθεία σύγκρουση με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και του φυσικού αποθέματος των «ανέπαφων» δασικών οικοσυστημάτων, ορίζοντας χερσαία ζώνη αποκλεισμού οικολογικά ευαίσθητων περιοχών και τοπίων (58.6% της χερσαίας έκτασης της Ελλάδας), στις οποίες περιλαμβάνονται οι περιοχές του δικτύου Natura 2000 και οι ζώνες πολύ χαμηλής και χαμηλής κατάτμησης εκτός του δικτύου Natura 2000.

Μεταξύ των εν λόγω προτεινόμενων περιοχών καθολικής εξαίρεσης περιλαμβάνεται και η ευρύτερη περιοχή εντός της οποίας σκοπεύει ο φορέας του έργου να εγκαταστήσει το υπό κρίση Αιολικό Πάρκο.

Τούτων δοθέντων, καθίσταται απολύτως σαφές ότι ο τόπος μας, ως περιοχή φυσικού αποθέματος και **υψηλής αισθητικής, πολιτιστικής, ιστορικής και οικολογικής αξίας**, θα πρέπει να διατηρήσει και να ενδυναμώσει την ταυτότητά του και όχι φυσικά να μετατραπεί σε βιομηχανικό υποδοχέα παραγωγής αιολικής ενέργειας, εξ ου και η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως για όλους τους παραπάνω λόγους, αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΛΟΓΟΥΣ

ΑΙΤΟΥΜΑΣΤΕ

1. Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Κεντρικής Μακεδονίας της Γενικής Διεύθυνσης Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης να υιοθετήσει τις παρούσες Απόψεις μας²⁵ και να τις διαβιβάσει στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

2. Ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης να αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. λόγω των προαναφερθεισών νομικών και ουσιαστικών πλημμελειών της.

Κατερίνη, 3.2.2022

Ο Πληρεξούσιος Δικηγόρος

ΤΡΥΦΩΝΑΣ Α. ΚΟΛΛΙΑΣ

ΛΟΥΚΑΡΕΩΣ 35 – Τ.Κ. 11574 ΑΘΗΝΑ

Α.Μ./Δ.Σ.Α.: 31942 – ΤΗΛ.: 6972846529

ΑΦΜ: 138855883 – Δ.Ο.Υ.: ΙΓ' ΑΘΗΝΩΝ

EMAIL: info@kolliaslaw.gr

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΡΥΦΩΝΑ ΚΟΛΛΙΑ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ
ΚΥΡ. ΛΟΥΚΑΡΕΩΣ 35 ΑΘΗΝΑ – ΤΗΛ : 21 3045 8363 - e-mail : info@kolliaslaw.gr

²⁵ Αφού εξετάσει τη βασιμότητά τους, η οποία εξάλλου αποδεικνύεται παραχρήμα, παρόλα αυτά είμαστε στη διάθεσή σας για όποια αναγκαία διευκρίνιση.